

Mak

Te Rono Tauareka Mak e taataa

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Te kaamata te Rono Tauareka *1.1—1.13*
 Jisas e tokonaki na tama i Galili *1.14—9.50*
 Jisas ku haere i Jerusalem *10.1—10.52*
 Jisas ku taapiri i Jerusalem *11.1—15.47*
 Jisas ku ora muri *16.1—16.8*
 Alaa tama ku kkite Jisas *16.9—16.20*

Jon Baptis ku takutaku

(Matiu 3.1-12; Luk 3.1-18; Jon 1.19-28)

¹ Teenei ko te Rono Tauareka ite vahi Jisas Kraisis te Tamariki TeAtua raa.

² Te Rono Tauareka nei e kaamata te saaita profet Aisaia ni taataa i roto te launiu aia ma, "TeAtua e tattara ma, 'Anau e me kikauna te profet Anau raa ki haere imua Akoe no tanattana mai te mateara Akoe raa.'

³ He tama e tattara iho hakamaroa ite kina se hai tama e tuu mahoa raa ma, "Tanattana te mateara TeAriki raa*", tena ku hakatonu te mateara Aia e me ki hamai vaa aruna raa!' "

⁴ Tena Jon e hakahura iho ite kina se hai tama e tuu mahoa raa no hakoukou tapu na tama, tena ki takutaku. Jon e meake te kanohenua raa ma, "Ttike itaha ma na haisara kootou raa

* **1:3 1.3** TeAriki: Na tattara nei e mmau i roto Aisaia 40.3. Ite Old Testament, e meia se isi TeAriki e isi koi Jihova.

ki hakoukou tapu ria kootou, tena TeAtua e me ki ssoro na hai sara kootou raa i taha.”

⁵ Tammaki na tama i na matakaina Judia laaua ma Jerusalem raa ku oo ake no hakallono iaa Jon. Na tama raa e uiui na hai sara laatou raa, tena Jon ki hakoukou tapu na tama raa i roto te riva Jordan.

⁶ Jon euru na hekau e pena i na huruhuru na kamel, tena ki taitu te kiri na manu, tena aia e kaikai na lokas ia ma na hani vaa roto.

⁷ Jon e takutaku ake te kanohenua raa ma, “Te Tama e me ki hamai imuri anauraa e hakanaaniu i aruna anau. Anau se tau hoki te huru i raro no ui na taka Aia e uru raa.

⁸ Anau e hakoukou tapu kootou ma te vai, e mea te tama naa e me ki hakoukou tapu kootou ma TeAnana Tapu.”

Jon e hakoukou tapu Jisas, tena Satan ki tatakore Tamaraa

(Matiu 3.13—4.11; Luk 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Ia se roroa hoki, tena Jisas ku hamai peeraa i Nasaret te matakaina i roto Galili. Tena Jon ki hakoukou tapu Jisas i roto te riva Jordan.

¹⁰ Te saaita koi Jisas ni mahike no tuu i aruna i roto te riva raa, tena Aia ku kite te vaelani raa ku taaraki iho, tena TeAnana Tapu raa ku llee iho peeraa ma he rupe no toko i aruna Aia.

¹¹ Tena te reo TeAtua raa ku tattara iho i te vaelani ma, “Akoe ko Taku Tamariki tera Anau e hihai mahi roo. Anau e hihia roo Akoe.”

¹² Te saaita naa koi, TeAnana Tapu raa ku hakattaki Jisas i te kina se hai tama e tuu mahoa raa,

¹³ tena Aia ki noho i te kina raa tipu haa na aho, tena Satan ki tatakore Aia. Na manū takavao raa e hahaere vaa raa hoki, e meia na ensel raa e oo ake no tokonaki Tama raa.

Jisas e kanna tokohaa na tama meeme eka ki tauttari Aia

(Matiu 4.12–22; Luk 4.14–15; 5.1–11)

¹⁴ Jon ku oti te ppono ria i roto te hare karapusi, tena Jisas ki haere no takutaku ake te Rono Tauareka TeAtua raa i Galili.

¹⁵ Jisas e takutaku ma, “Te saaita haka-maoni raa kutae mai, tena te Hakamaatua ana ite Vaelani raa kutaapiri! Ttike itaha ma na hai sara kootou raa no hakattina ite Rono Tauareka TeAtua raa.”

¹⁶ Jisas e hahaere vaatai te Namō Galili, tena Aia ekite te haanau Saimon laaua ma Andru e puipui te kupena. Tokorua raa nitama meeme eka.

¹⁷ Tena Jisas ki meake tokorua raa, “Tauttari mai Anau, tena Anau e me ki akoako koorua ki hahanota na tama.”

¹⁸ Te saaita naa koi tokorua raa kutiaki na kupena laaua raa no tauttari Jisas.

¹⁹ Tena Jisas ki hakanuu atu no kite teeraa haanau hoki, Jems laaua ma Jon, na tama Sebedi raa. Na tama raa e onoono na kupena laatou raa i roto te vaka.

²⁰ Jisas e kite tokorua raa, tena Aia ki kanna ake te haanau raa, kito Jems laaua ma Jon ki tiaki Sebedi tetamana laaua raa i roto te vakaraa ma na tama hehekau laatou raa, tena laaua ki tauttari Jisas.

*Jisas e hakaise na tipua
(Luk 4.31–37)*

²¹ Jisas ma na disaipol Aia raa ku oo no ttae i te matakaina Kaperneam, tena i te aho te Sabat raa Jisas ku haere i te harelotu na Jiu raa no akoako ake te kanohenua raa.

²² Na tama ellono na akoako Jisas raa ku mahharo roo e mee Aia se akoako pera ma na tama poroporo na tuua raa, e meia Aia e akoako roo ma na mahi Aia.

²³ Te saaita naa koi he tama e ttau ria te tipua ku haere ake ia Jisas i roto te harelotu raa no kanna ake ma,

²⁴ “Jisas te Tama i Nasaret, hea Akoe e hihai i maatou? Akoe e hamai ma ki seu maatou? Anau e iroa Akoe: Akoe ko te Tama e Tapu Te Atua raa.”

²⁵ Tena Jisas ki hakamataku ake te tipua raa ma, “Auu se vaa, tena akoe ku hamai i taha ma te tama naa!”

²⁶ Tena te tipua raa kussue roo na mahi aia i roto te tama raa, tena ki kapihi te varo aia raa hakamaro roo no haere i taha ma te tama raa.

²⁷ Na tama raa hakaatoa ku mahharo, tena ki vahihhiri hokolaatou ma, “Teenei he mee pee-hee? Teenei he akoako vahao nei? Te Tama nei e isi na mahi Aia ki tattara hakamataku ake na tipua raa, tena na tipua raa e hakallono hoki Aia.”

²⁸ Tena terono Jisas raa kupaa vave roo vaa roto Galili.

*Jisas e tokonaki tammaki na tama lavvea
(Matiu 8.14–17; Luk 4.38–41)*

29 Jisas ma na disaipol Aia raa, tena Jems laaua ma Jon kutiaki te hare lotu raa no oo tahi roo i te hare Saimon laaua ma Andru raa.

30 Tehinaona hine Saimon raa emoe i hare i aruna telomoena aia raa, tena na tama raa ku tattara ake Jisas ma, "Te hine nei e laavea, ia te vvela aia raa e hai mahi roo."

31 Tena Jisas ki haere atu no taohi te rima te hine raa no hakamahike i aruna. Te saaita naa koi te vvela raa ku hopo, tena te hine raa ku mahike no kou ake na kai na tama raa no kkai.

32 Te saaita te laa raa ni huru, te kanohenua raa ku hakattaki ake na tama lavvea ia ma na tama e isi na tipua raa iaa Jisas.

33 Na tama te matakaina raa hakaatoa ku oo ake no hakkutu i aho te hare Saimon raa.

34 Tena Jisas ki ui na maahana na tama lavvea raa, tena ki hakaise na tipua raa itaha. Jisas e ppui ake hoki na tipua raa ki se tattara, e mee na tipua raa ko na illoa roo avare Aia.

Jisas e takutaku i Galili
(Luk 4.42-44)

35 Jisas e maahuru te tahata poo roo no haere i te kina se hai tama raa no lotu.

36 Tena Saimon laatou ma na tama i roto te hare aia raa ku oo no sesee Jisas.

37 Na tama raa e oo no kkite Jisas, tena laatou ki meake ma, "Na tama hakaatoa e sesee Akoe."

38 Kito Jisas ki meake na tama raa, "Taatou ki oo hoki ialaa matakaina e tappiri mai raa no takutaku i roto na matakaina raa, e mee te nei hea Anau e hamai."

39 Tena Jisas ku haere vaa roto Galili no takutaku i roto na hare lotu na matakaina raa, tena ki hakaise na tipua raa i taha.

Jisas e tokonaki te tama e kaina te manumanu haeo

(Matiu 8.1–4; Luk 5.12–16)

40 He tama e kaina te manumanu haeo ku haere ake no tuturi imua Jisas, tena ki kainno ake ma, “Kame Akoe e hihai, Akoe ku mee anau ki matahua i te vahi te lotu.”

41 Jisas ku aroha te tama raa, tena Aia ki haaro ake te rima Aia raa no taohi te tama raa, tena ki meake, “Anau e hihai ki tokonaki akoe, tena akoe ku matahua.”

42 Te saaita naa koi te maahana raa ku hopo i taha ma te tama raa, tena te tama raa ku tauareka.

43 Jisas ku kauna te tama raa ki haere, tena ki tattara hakamataku ake ma,

44 “Auu setattara ake alaa tama hea Anau nippena raa. Haere no huri ake te tinotama akoe raa ki mmata te maatua raa, tena akoe ku kou ake te hakamaru akoe raa ki tau ma na tama ku tau alleka raa pera ma hea Moses ni mee mai raa, ia ki huri ake hoki ki kkite te kanohenua raa pera ma akoe ku tauareka.”

45 Emeia te tama raa e haere no haere tattara koi inakinaroo hakaatoa hea Jisas nippena raa. Tena Jisas ku selavaa te haere i roto na matakaina raa, emee te tama raa e tattara mahi roo hea Aia nippena raa. Tena Jisas ki haere inakina se haitama ennoho raa, tena na tama na matakaina raa hakaatoa ku oo ake i Aia.

2

Jisas e tokonaki te tama na vae e mmate (Matiu 9.1-8; Luk 5.17-26)

¹ Ellava na aho kullaka, tena Jisas ki vaakai i Kaperneam. Te kano henua raa ku llono ma Jisas ku tae ake i te hare Aia ni noho raa.

² Tena tammaki na tama ku oo ake no nnoho i te hare raa. Te hare raa ku kappi roo, tena na totoka raa hoki ku kkapi. Jisas e takutaku ake na tama raa na tattara TeAtua raa,

³ ia te saaita naa he tokohaa na tama e sausau ake te tama na vae e mmate raa ku ttae ake.

⁴ Tena te tokohaa raa ku se lavaa te ttae i te kina Jisas e noho raa e mee te hare raa ku kappi roo. Kito na tama raa kikkake no hakahotu te inaki i aruna roo te kina Jisas e noho raa, tena na tama raa ki hakatere iho te moena te tama na vae e mmate raa e moe.

⁵ Jisas e kite na hakattina na tama raa, tena Aia ki meake te tama na vae e mmate raa ma, "Taku tama, Anau e ssoro na hai sara akoe raa i taha."

⁶ Ia eisi na tama poroporo na tuaa ennoho i te kina raa, tena na tama raa ku mamannatu hokolaatou ma,

⁷ "Te Tama nei se matakū tetattara peenei? Te Tama nei e tattara haeo TeAtua! TeAtua ko te Tama hokotahi koi e lavaa te ssoro na hai sara i taha!"

⁸ Te saaita naa koi Jisas ku iroa na hakataakoto na tama raa, tena Aia ki meake, "Aiea kootou e mamannatu peenaa naea?"

⁹ Aiea tetattara hee e hainauhie ki meake te tama na vae e mmate nei, tetattara ma, 'Na hai sara akoe raa ku oti te ssorohia', ma

te tattara ma, ‘Mahike i aruna no too te moena akoe naa no haere’?

¹⁰ Anau e me kihuri atu kootou pera ma te Tamariki te Tama nei e isi na mahi ite maarama nei kissoro na haisara na tama itaha.” Kito Aia ki meake te tama na vae e mmate raa,

¹¹ “Anau e meatu akoe, mahike i aruna no too te moena akoe naa no haere i hare!”

¹² Te saaita naa koi te tama na vae e mmate raa ku tuu i aruna no too te moena aia raa, tena ki haere vaa lottonu na tama raa hakaatoa. Te kanohenua raa ku mahharo roo, tena ki hakammaha Te Atua ma, “Taatou se hai mee roo peenei ni kkite i mua.”

*Jisas e kanna ake Livai ki tautari Aia
(Matiu 9.9-13; Luk 5.27-32)*

¹³ Jisas ku vaakai i tai i te Namu Galili raa, tena tammaki na tama ku ooake i Aia. Kito Jisas ki akoako ake na tama raa.

¹⁴ Jisas e haere vaa tai no kite Livai te tama Alfius raa e noho i te kina e aoao na takis te taumani i Rom raa. Tena Jisas ki meake te tama raa, “Tautari mai Anau.” Kito Livai ki mahike i aruna no tautari Jisas.

¹⁵ Jisas ma na disaipol Aia raa ku noho i te hare Livai raa no kkai, tena tammaki na tama aoao na takis ia ma na tama hai ssara e tauttari ake hoki Jisas, ia tammaki na tama ku nnoho ma ki kkai ma Jisas.

¹⁶ E isi na Farisi ia ma na tama poroporo na tuua e kkite Jisas e kkai ma na tama hai ssara ia ma na tama aoao na takis raa, tena na tama raa ki vahiri ake na disaipol Jisas raa ma, “Aiea

te Tama raa e kkai ma na tama aoao na takis ia ma na tama hai ssara raea?"

¹⁷ Jisas erono na tattara na tama raa, tena Aia ki meake, "Na tama selavvea raa selavaa te oo no mmata te dokta, e meia na tama e lavvea raa koi e me ki oo no mmata te dokta. Anau se hamai no kanna na tama e mannatu ma laa-tou ettonu raa, e meia Anau e hamai no kanna na tama ma laa-tou e pii na hai ssara raa."

Te tiputipu te hakamaatapu

(Matiu 9.14–17; Luk 5.33–39)

¹⁸ Na tama tauttari Jon Baptis ma na Farisi raa e isi na vahoo e hakamaatapu ki sekkai. Tena e isi na tama e oo no meake Jisas ma, "Aiea na disaipol Jon Baptis raa ia ma na disaipol na Farisi raa e hakamaatapu, kaa na disaipol Akoe raa se hakamaatapu raea?"

¹⁹ Kito Jisas ki meake, "Eaa! Na tama e aruhia ki oo i te kai te avana raa e me ki noho koi sekkai? Seai! Tesaaita te tama tane vahoo nei raa ennoho ma laa-tou, na tama raa selavaa te noho sekkai.

²⁰ Emeia e isi te aho e me ki hamai te saaita na tama raa e me ki too te tama raa itaha, tena na tama naa ku hakamaatapu.

²¹ "Se haitama e me ki tui te muri maro vahoo nei raa i aruna te paamaro tuai, maitaname te kina ettui hoou raa e me ki masae itaha no mee te rua raa no rahi roo.

²² Se haitama e me ki utu na wain e pena vahoo nei raa i roto te kiri na sipsip tera laa-tou ku oti te utu na wain i mua raa, e mee te hai mahi te wain raa e me ki saia te kiri na sipsip ku tuai raa, tena te wain raa ku manini puamu, tena te kiri na sipsip raa hoki e me ki haeo. Emeia

utu na wain e pena vahao nei raa i roto na kiri na sipsip vahao nei raa.”

*Jisas ko TeAriki te aho te Sabat
(Matiu 12.1–8; Luk 6.1–5)*

²³ Jisas ma na disaipol Aia raa ku oo vaa roto te paupaku e hhomono na wit raa i te aho te Sabat. Tena na disaipol Aia raa ku kotikoti na hua na wit raa no kkai.

²⁴ Kito na Farisi raa ki meake Jisas, “Kira ake, te mee nei e sara ma na tuua taatou ma na disaipol Akoe raa ki kotikoti na hua raa i te aho te Sabat!”

²⁵ Kito Jisas ki meake na Farisi raa, “Kootou ni se ppau hea Devit nippena i mua te saaita aia ma na tama tauttari aia raa ni se isi na mee e me kikkai? Devit ma na tama tauttari aia raa ku hikkai,

²⁶ tena Devit ki haere i roto te Hare Tapu raa no kai na haraoa e tapu na maatua raa ni hoki ake TeAtua raa. Te mee nei e kapihi mai te saaita Abiatar; te pohouru hakanaaniu na maatua raa. Na maatua raa koi elavaa te kkai na haraoa raa, teenaa hea na tuua raa e tattara mai, e meia Devit e kai no oti, tena ki kou ake na haraoa raa hoki no kkai na tama tauttari aia raa.”

²⁷ Kito Jisas ki meake hoki na Farisi raa, “TeAtua e tuku te Sabat raa ma ki tokonaki na tama, e meia Aia se tuku ma te Sabat raa ki hakamaatua i aruna te tama.

²⁸ Ia tena te Tamariki te Tama nei ko TeAriki te Sabat.”

3

Te tama te rima e mate
(*Matiu 12.9-14; Luk 6.6-11*)

¹ Tena Jisas ku vaakai hakaraoi i te harelotu na Jiu raa no kite te tama te rima e mate e noho i te kina raa.

² Alaa tama i te kina raa e hihhai ki mmau tattara iaa Jisas. Tena na tama raa kukirakira hakamattonu roo ma ka oti Jisas ku kapake no tokonaki te tama raa i te aho te Sabat raa.

³ Tena Jisas ki meake te tama te rima e mate raa, "Hamai i te kina nei no tuu i mua."

⁴ Tena Aia ki vahiri ake na tama raa, "Na tuua taatou i te aho te Sabat raa e mee maea? Kitokonaki te ora te tama ma kikou ake na hakalono llihu te tama? Ki tokonaki te tama ki ora ma ki ssepe te ora te tama?"

Emeia na tama raa se hai tattara roo e meake.

⁵ Jisas ku roto no kkira ake na tama raa, e meia i roto hoki Aia te saaita naa, Aia e aroha roo i na tama raa e mee na tama raa e tattara nattaa ia essara hoki. Tena Aia ki meake te tama te rima e mate raa, "Ssora te rima akoe naa." Te tama raa essora te rima aia raa, tena te rima raa ku tauareka hakaraoi.

⁶ Kito na Farisi raa kitiaki te harelotu raa, tena ki oo no kkutu ma alaa tama te kuturana Herot raa, tena na tama raa ku tattara ma ki taa Jisas ki mate.

Te kanohenua ku tauttari Jisas

⁷ Jisas ma na disaipol Aia raa ku oo peeraa i te Namu Galili raa, tena he kanohenua e rahi roo ku tauttari Tama raa. Na tama raa ni tama e oo mai i Galili ia ma Judia,

⁸ ia ma na tama i Jerusalem, na tama Idumea, na tama te vahi te anake te riva Jordan raa ia ma na tama na matakaina ettuu alleha Taia laaua ma Saidon raa. Na tama nei hakaatoa e oo ake iaa Jisas e mee laatou ni llono na mee Tama raa ni ppena raa.

⁹ Te kanohenua raa e rahi roo, tena Jisas ki meake na disaipol Aia raa ki tanattana he vaka ma Aia, ka oti te kanohenua raa kummui ake no hakkapi Aia.

¹⁰ Jisas ku oti te tokonaki tammaki na tama lavvea no taualleka, tena na tama se ki tokonaki ria no taualleka raa ku haere unuki na tama raa ma ki ttae laatou iaa Jisas no ttaohi Tama raa ki taualleka laatou.

¹¹ Tena he saaita peehee na tama e isi na tipua i roto laatou raa ekkite Jisas, na tama raa e me ki hhina i mua Tama raa, tena kuttani ake ma, “Akoe ko te Tamariki TeAtua!”

¹² Tena Jisas ki hakamataku ake na tipua raa ma ki se hakari ake na tama ma koai Aia.

*Jisas e hirihiri te sanahuru ma rua na aposol
(Matiu 10.1-4; Luk 6.12-16)*

¹³ Jisas e haere i te kina te mouna raa no kanna ake na tama Aia e hihai raa ki oo ake Aia. Na tama raa e oo ake,

¹⁴ tena Aia ki hirihiri sanahuru ma rua na tama, tena Aia ki kanna na tama raa ma ni aposol. Kito Jisas ki meake, “Anau e hirihiri kootou ki nnoho ma Anau. Anau e me ki kauna hoki kootou ki oo no takutaku,

¹⁵ tena kootou e me ki isi na mahi ki hakaise na tipua i taha.”

16 Teenei te sanahuru ma rua na aposol Jisas ni hirihiri raa: Saimon (Jisas e hui ma ko Pita raa);

17 tena Jems laaua ma tetaina aia raa Jon na tama Sebediraa (Jisas e hui tokorua raa ma Boanerges, e mee ma “Na taanata te Hatturi”);

18 tena Andru, Filip, Bartolomyu, Matiu, Tomas, Jems te tama Alfius raa, Tadius, Saimon te tama se hihai ma Rom ki rorohi Israel raa,

19 tena Judas Iskariot, te tama e me ki hakari ake Jisas i na tama hakamattua raa.

Jisas ia ma Belsebul

(Matiu 12.22–32; Luk 11.14–23; 12.10)

20 Jisas ku haere i hare, tena he kanohenua e rahi roo ku hakkutu ake, tena Jisas ma na disaipol raa ku se isi te saaita ki nnoho no kkai.

21 Te tinna ia ma na taina Jisas raa kullono na tattara na tama e tattara i te vahi Jisas raa, kito na tama raa ki oo no mmata ma ki too Tama raa, e mee na tama ku tattara ma, “Jisas ku vvare!”

22 Na tama poroporo na tuua ni oo mai i Jerusalem raa ku tattara ma, “Belsebul etau i roto Tama naa. Teenaa ko tuku na tipua raa e kou ake na mahi Tama naa ki hakaise na tipua raa i taha.”

23 Kito Jisas ki kannaa ake na tama raa ki oo ake, tena Aia ki tattara ake na tattara hurihuri nei, “Satan e lavaa te hakaise na tipua aia raa i taha?”

24 Kame he henua e vaevae hokolaatou i na kuturana no ppuhu hokolaatou, na tama naa se lavaa te nnoho taualleka.

25 Ia kame he hareakina e vaevae hokolaatou i na kuturana no ppuhu hokolaatou,

te hareakina naa selavaa tennoho taualleka hoki.

²⁶ Kame na tipua Satan raa evaevae i na kuturana no ppuhu hokolaatou, tena na mahi Satan raa selavaa temmoe roroa, emeia na mahi raa e me ki mattea koi no oti.

²⁷ “Se hai tama elavaa teuru i roto te hare tetama eiviraa notoo na hekau tetamaraa kame tetama kairaraoraa se haihai tetama eiviraa imua kilavaa aia teuru ihare no kairarao.

²⁸ “Anau emeatu te hakamaoni pera ma TeAtua elavaa te ssirihia na haisara ia ma na tattara sakkino hakaatoa na tama e pehipehi i te vahi Aia raa.

²⁹ Emeia tetama e tattara sakkino TeAnana Tapu raa selavaa te ssirihia, maitaname te haisara naa eme ki moe tahi na vahao hakaatoa.”

³⁰ (Jisas e tattara ake peenei maitaname eisi na tama e tattara ma, “Tamaraa eisi tetipua etau i roto Aia.”)

Te tinna ia ma na taina Jisas

(Matiu 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹ Tena tetinna ia ma na taina Jisas raa kuttae ake. Natamaraa ettuu iaho, tena kikkave tetattara ihare ma kimeake Jisas ki hamai iaho.

³² Kito na tama ennoho alleha Jisas raa kimeake, “Kira ake, te tinna ma na taina ia ma na kaave Akoeraa ettuu iaho, tena laatou e hihhai ma Akoe ki haere ake.”

³³ Kito Jisas kimeake, “Koai te tinna Anau? Koai na taina Anau?”

³⁴ Jisas ekkira ake na tama e nnoho alleha Aia raa, tena ki meake, “Kira ake! Aanei na tinna ia ma na taina Anau!

³⁵ Te tama eppena hea TeAtua e hihai raa he taina, he kave, ia he tinna Anau.”

4

Tattara hurihuri te tama e haere lletu na hua (Matiu 13.1–9; Luk 8.4–8)

¹ Jisas ku kaamata no akoako te kanohenua raa i tai te Namō Galili raa. Te kanohenua e muimui ake Aia raa e tammaki roo, tena Aia ki kake i roto te vaka raa no noho no akoako ake na tama raa. Te vaka raa e tautau itai, tena te kanohenua raa e ttuu i te taunatai no hakallono.

² Jisas e tattara na tattara hurihuri ki akoako ake na tama raa tammaki na mee, tena Aia ki meake ma,

³ “Hakallono! Teeraa he tama e haere lletu na hua ma ki hhomō. ⁴ Te saaita aia ni haere lletu na hua raa, alaa hua e maoha i te mateara, tena na manu raa ku llee iho no kkai na hua raa.

⁵ Tena alaa hua e maoha i te kina e hatu, tena te kina raa se isi hoki tammaki na kerekere. Ia seroroa na hua raa ku hhomō e mee te kerekere raa e patake roo.

⁶ Tena te saaita te laa raa ni hopo ake, na hua e hhomō raa ku vvela ria koi no mmate e mee na patiaka raa se uru roo i roto te kerekere.

⁷ Alaa hua e maoha i te kina na laakau e tutuia raa, tena na laakau raa e hhomō ake no uhi na hua raa, tena na hua raa ku selavaa te hhomō no llahi no hhua na hua.

⁸ Emeia alaa hua e maoha i te kina na kerekere e taualleka, tena na hua raa ku hhomō no llahi

no hhua na hua: alaa laakau ettae tiputoru na hua, alaa laakau ettae tipuono, tena alaa laakau e ettae huitarau na hua.”

⁹ Tena Jisas ki hakaoti ake ma, “Hakallono kame kootou e isi na katarina!”

*Na hakataakoto na tattara hurihuri
(Matiu 13.10–17; Luk 8.9–10)*

¹⁰ Jisas ku noho Hokoia, tena na tama ni llono na tattara Jisas raa ku oo ake ma te sanahuru ma rua na disaipol raa no vahiri ake Tama raa ma ki tattara hakamatahua ake te hakataakoto te tattara hurihuri raa.

¹¹ Kito Jisas ki meake, “Kootou ku oti te too na mee tera se hai tama eiroa ite vahii te Hakamaatua ana ite Vaelani raa. Emeia alaa tama na tama ettuu koi i ahoraa e me killono na mee nei i na tattara hurihuri raa

¹² ma ki lavaa,

‘Na tama raa te kirakira koi no kirakira,
e meia laatou se lavaa te kkite;
na tama raa e me ki hakalollono koi
no hakalollono,
e meia laatou se lavaa te illoa.
Kame na tama raa ekkite no illoa, tena
na tama raa e me ki vakkai ake TeAtua,
tena TeAtua e me ki ssirihia na hai sara
na tama raa.’”

*Jisas e tattara hakamatahua ake te tattara
hurihuri raa.*

(Matiu 13.18–23; Luk 8.11–15)

¹³ Tena Jisas ki vahiri ake na tama raa, “Aiea kootou se illoa te hakataakoto te tattara hurihuri nei? Kaa kootou e me ki illoa peehee na hakataakoto alaa tattara hurihuri?”

¹⁴ Te tama e haere lletu na hua raa ko te tama e haere tattara na tattara TeAtua raa.

¹⁵ Alaa tama e ssau pera ma na hua e maoha i aruna te mateara raa, ia te saaita koi na tama raa ni llono na tattara TeAtua raa, Satan ku haere ake no tokea na tattara raa i taha ma na tama raa.

¹⁶ Alaa tama e ssau pera ma na hua e maoha i aruna ite kina e haturaa. Emeia te saaita na tama raa ni llono na tattara TeAtua raa, na tama raa ku hihhia no too na tattara raa.

¹⁷ Tena na tattara raa se uru kanohi roo i roto na tama raa, ia na tattara raa hoki se mmoe roroa. Tena te saaita na haeo ia ma na hakalono llihu raa ettae ake e mee na tattara TeAtua raa, tena na tama raa e me ki tiaki hua koi na tattara raa.

¹⁸ Alaa tama e ssau pera ma na hua e maoha ite kina na laakau e tutuia raa. Aanei ko na tama tera e llono na tattara TeAtua raa,

¹⁹ e meia na tama raa e mamannatu tammaki na ora ite maarama nei raa, tena te mannako sileni ia ma na meeroo hakaatoa i roto te maarama nei raa e hakapaa hakaatoa nouhi na tattara TeAtua raa, tena na tattara raa ku se hhua na hua.

²⁰ “Emeia alaa tama e ssau pera ma na hua e hhomo ite kina te kerekere tauareka raa. Na tama raa e llono no too na tattara raa, tena na tattara TeAtua e mmoe i roto na tama raa ku hhomo no hhua na hua; alaa laakau ettae tipu toru, alaa laakau ettae tipu ono, tena alaa laakau e ttae huitarau na hua.”

Te lamu i raro te kumete
(Luk 8.16–18)

²¹ Tena Jisas kimeake hoki ma, “Eaa, eisi te tama e lavaa te hakaura telamu raa, tena ku uhi i raro te kumete, kaa sei ku hakatuu i raro

te sea mommoe? Te tama raa kame se hakaaura te lamu raa no hakatotoo i aruna ki maahina?

²² Na mee e huuna ria raa e me ki huri ake no kkite na tama hakaatoa, tena na mee e uhia ria raa e me ki laavea ria koi.

²³ Tena hakallono, kame kootou e isi na katarina!”

²⁴ Kito Jisas ki meake hoki na tama raa ma, “Mannatu hakaraoi i na mee kootou ellono raa. Na tuaa kootou e hakatonutonu na tama raa ko na tuaa TeAtua e me kitoo no hakatonutonu kootou, ia e me ki mmaha roo i aruna na tuaa naa.

²⁵ TeAtua e me kikouake alaa mee hoki i na tama tera e isi tammaki na mee raa, ia na tama se isi na mee raa, TeAtua e me kitoo na mee naa hakaatoa i taha ma laatou, niaina ma na mee raa e moisi.”

Na tattara hurihuri na hua e hhomo

²⁶ Tena Jisas ki meake na tama raa, “Te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e ssau pera ma te tama e haere lletu na hua i roto te paupaku aia raa.

²⁷ Te tama naa he tama koi e moe na poo, tena tetahata aia ku maahuru no hahaere, e meia na hua aia ni haere lletu raa ku mahha ake no hhomo. Tena tetama raa se iroa ma na hua raa e hhomo peehee.

²⁸ Te kerekere raa e mee na hua raa no hhomo nollahi no hhua na hua; na hua raa ku mahha ake no hhomo, tena na laumea raa e hhura ake kaamata, tena ki oti na kaute na hua raa ku mattara, tena ki oti roo na hua raa ku hhura ake.

²⁹ Te saaita na hua raa ku lleu, tena te tama raa ku haere haki na hua raa ma te paraamoa aia raa, e mee te saaita ki haki na hua raa ku ttae.”

*Te tattara hurihuri te hua paamee
(Matiu 13.31-32,34; Luk 13.18-19)*

³⁰ Tena Jisas ki vahiri ake “Te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e tipu peehee? Ni tattara hurihuri peehee taatou e me ki tattara ki hakamaarama atu kootou i na tipu te Hakamaatua ana i te Vaelani raa?

³¹ Te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e tipu peenei. He tama e too te hua te mastet, teenaa ko te hua e paamee roo hokoia i na hua roo hakaatoa i te maarama nei raa no ttori.

³² Se roroa te hua raa ku homo, tena ki homo no rahi roo i aruna na laakau hakaatoa. Na raraa te laakau raa e llahi roo, tena na manu raa ku pena na hohana laatou raa i te maru te laakau raa.”

³³ E tammaki na tattara hurihuri peenei Jisas e takutaku ake te kanohenua raa na tattara Aia; Jisas e tattara ake e hia na tattara hurihuri Aia e lavaa te tattara ake ma ki illoa na tama raa.

³⁴ Jisas e tattara ake na tattara hurihuri na vahao hakaatoa Aia e tattara ake na kanohenua raa, e meia te saaita Aia e noho ma na disaipol Aia raa, tena Aia ku tattara hakamatahua ake na disaipol Aia raa na hakataakoto na tattara hurihuri raa.

*Jisas e tinai te matani
(Matiu 8.23-27; Luk 8.22-25)*

³⁵ Jisas ku meake na disaipol Aia raa te hiahi te aho naa ma, “Taatou kitere iteeraa vahi te namo nei.”

³⁶ Kito na tama raa ki tiaki te kanohenua raa, tena ki oo no kkake te vaka Jisas e noho i roto raa,

tena na disaipol raa hakaatoa ku hhuro laatou ma Jisas. Alaa vaka e tauttau hoki i te kina raa.

³⁷ Te saaita naa koi te matani raa ku maairi roo, tena na peau raa ku utuutu i roto te vaka raa no pii roo te riu raa.

³⁸ Jisas e moe imuri te vaka raa no aruna te pilo. Kito na disaipol raa ki hhano Tama raa no maahuru, tena ki meake, “Rabai, Akoe se maanatu ma taatou kaa mmate?”

³⁹ Tena Jisas kituu iaruna no hai ake te matani raa ma, “Marino!”, tena Aia kihai ake hoki na peau raa ma, “Ku tau se peau!” Tena te matani raa ku mate no marino kkii roo.

⁴⁰ Kito Jisas ki meake na disaipol Aia raa, “Kootou e mattaku naea? Kootou se isi na hakattina?”

⁴¹ Emeia na disaipol raa ku mattaku roo, tena ki tattara hokolaatou ma, “Teenei he tama pee-hee? Te matani ia ma na peau raa e hakallono hoki Aia!”

5

Jisas e hakaise na tipua

(Matiu 8.28-34; Luk 8.26-39)

¹ Jisas ma na disaipol Aia raa kuttae i teeraa vahi te Namu Galili i te matakaina Gerasa raa.

² Jisas e tiho koi itaha ma te vaka raa, tena he tama e hamai peeraa i te kina na kava raa ku ttiri Aia. Te tama raa e isi na tipua i roto aia,

³ tena aia e nohonoho koi i te kina na kava raa. Se hai tama e lavaa te haihai te tama raa ma na seni;

⁴ e mee tammaki na vahao na tama raa e haihai aia ma na seni, e meia aia e mmosi koi

na seni raa, tena ki hakappela na popore matoru na tama raa e taro na vae aia raa. Te tama raa e iviroo, ia sehai tama hoki elavaa tettaohi tama raa.

⁵ Te ao ma te poo, te tama nei e haere kapipihivaro i na kina na kava ia ma na mouna raa, tena ki tutuu hoki te tinotama aia raa ma na hatu.

⁶ Te tama raa koi mmao te saaita aia nikitte Jisas, tena aia ki tere ake no tteiho no tuturi i mua Tama raa,

⁷ tena kikanna hakamaroaro ma, “Jisas, te Tamariki TeAtua Hakanaaniu! Hea Akoe e hihai kippena i anau? Anau e kainno atu Akoe ite inoa TeAtua ki selavaa te mee anau ki hakalono llihu!”

⁸ (Te tama raa e meake peenei, e mee Jisas e tattara ake ma, “Te tipua sakkino, hamai i taha ma te tama naa!”)

⁹ Kito Jisas ki vahiri ake te tama raa, “Koai te inoa akoe?”

Tena te tama raa ki meake, “Te inoa anau ko, ‘He kautana’, e mee maatou e tammaki roo!”

¹⁰ Te tama raa e tuu koi no kainonno ake Jisas ma ki selavaa te hakaise na tipua raa i taha ma te kina raa.

¹¹ Tena e isi na piki tammaki roo e kaikkai tapipiri ake i te vahi te mouna raa.

¹² Kito na tipua raa ki kainno ake Jisas ma, “Tiaki maatou ki huro i te kina na piki raa no uru i roto na piki raa.”

¹³ Jisas e meake na tipua raa kioo, tena na tipua raa ki huro itaha ma te tama raa no uru i roto na piki raa. Na piki raa hakaatoa kame ettae rua simata, tena na piki raa ku huro na mahiroo laatou ite kina te mouna

e motu hua raa no maoha i roto te vai raa no mallemo.

¹⁴ Na tama e lollohi na piki raa ku huro i roto te matakaina raa no paa te rono raa i na tama e noho vaa raa. Kito na tama raa ki oo no mmata hea ni kapihi ake i na piki raa,

¹⁵ ia te saaita na tama raa nittae iaa Jisas, na tama raa ku kkite hoki te tama ni isi tammaki na tipua i roto aia raa. Te tama raa ku noho i te kina raa, ku oti te hakareureuria na paamaro, iaa te hakataakoto aia raa hoki ku tauareka, tena na tama raa hakaatoa ku mattaku.

¹⁶ Na tama ni kkite raa ku tattara ake na tama raa hea ni kapihi ake i te tama e isi na tipua i roto aia raa ia ma na piki raa.

¹⁷ Kito na tama raa ki meake Jisas ki tiaki te matakaina laatou raa no haere.

¹⁸ Jisas ku mee kikake i roto te vaka raa, tena te tama ni isi na tipua i roto aia raa ku meake ma, “Tiaki anau ki tautari Akoe.”

¹⁹ Emeia Jisas se hihai ma te tama raa ki haere ake. Kito Aia ki meake te tama raa ma, “Vaakai ihare ina hareakina akoe raa, tena ku tattara ake na tama raa hea TeAtua nippena i akoe ia ma te laoi hoki Aia ni huri atu akoe raa.”

²⁰ Kito te tama raa ki haere no haere vaa roto Dekapolis* no tattara ake na tama na kina raa hea Jisas nippena i aia raa. Na tama hakaatoa ellono raa ku mahharo roo.

Te tamariki hine ku mate, ia ma te hine ni ttaohi na hekau Jisas

(Matiu 9.18–26; Luk 8.40–56)

* **5:20 5.20** Dekapolis: te inoa i na tattara Grik raa emee ma Sanahuru na Matakaina

21 Jisas ku vaakai i teeraa vahi tena moraa hoki, tena he kanohenua e rahi roo ku mmui ake Aia i te taunatai.

22 Jairus te tama hakamaatua te hare lotu raa ku tae ake, tena te saaita aia ni kite Jisas, aia ku tteiho no tuturi i mua na vae Tama raa

23 no tattara hakaaroha ake roo iaa Jisas ma, “Te tamariki hine anau raa e laavea hai mahi roo. Hamai kioo taaua ki haere Akoe no hakapiri na rima Akoe raa i aruna te tamariki raa ki tauareka te tamariki raa no ora.”

24 Tena Jisas kioo laua ma Jairus. Ia e tammaki hoki na tama eoo ma Jisas, tena na tama raa ku haere muimui roo na vahi Jisas.

25 Tena he hine i te kina raa e hakalono llihu haeo roo i roto sanahuru ma rua na hetau, e mee te toto aia raa e tettere koi peenaa.

26 Te hine raa ni haere no mmata tammaki na dokta ki tokonaki aia. Te hine raa e llano roo e hia na sileni, e meia te maahana aia raa e haere mahi koi na vahao hakaatoa.

27 Te hine raa e rono na mahi Jisas e isi raa, tena aia ki tautari atu vaa muri ma te kanohenua raa,

28 tena kitattara hokoia ma, “Anau eme kitauareka kame anau ettaohi koi na hekau te Tama nei.”

29 Te hine raa e haaro atu no ttaohi te kaukahu Jisas raa, tena te toto e tettere raa ku hakamotu vahao naa koi, tena aia ku rono roo te tere maatara ia ma te tauareka i roto te tinotama aia.

30 Te saaita naa koi Jisas kuiroa ma eisi na mahi ni oo i taha ma Aia, kito Aia ki hakatike no vahiri ake te kanohenua raa ma, “Koai te tama ni ttaohi te kaukahu Anau raa?”

³¹ Kito na disaipol raa ki meake, “Ako e iroa pera ma te kanohenua nei e mmui atu roo Ako; kaa Ako e vahiri ma koai te tama e ttaohi Ako naea?”

³² Emeia Jisas e tuu koi no kkira hakataka ma ki kite Aia te tama ni ttaohi te kaukahu Aia raa.

³³ Te hine raa ku iroa hea ni kapihi ake i aia raa, tena aia ki haere porepore atu roo ite matakū no tuturi i mua na vae Jisas, tena ki tattara ake hakamaoni ake iaa Jisas.

³⁴ Kito Jisas ki meake te hine raa, “Taku tama, te hakatina akoe naa e mee akoe no tauareka. Haere ma te tauareka, na hakaono llihu akoe raa hakaatoa ku oti.”

³⁵ Jisas koi tattara ake koi, tena na tama ni oo mai i te hare Jairus raa ku ttae ake no meake ma, “Te tamariki hine akoe raa ku mate. Tena tiaki, auu se anaana atu te Rabai naa!”

³⁶ Emeia Jisas se anaana atu hoki na tattara na tama raa, tena Aia ki meake Jairus ma, “Auu se matakū, akoe ki hakatina koi.”

³⁷ Tena Jisas kippui ki se hai tama hoki e haere ake ma Aia, tena Aia ki too koi Pita, tena Jems laaua ma te taina aia raa Jon.

³⁸ Na tama raa e oo no ttae i te hare Jairus raa, tena Jisas ku kite te ttani huri na tama raa haka-maroa.

³⁹ Tena Aia ki uru atu i hare no meake na tama raa ma, “Kootou e ttani huri peenaa naea? Kootou e tanittani naea? Te tamariki hine naa se mate; te tamariki hine naa e moe koi!”

⁴⁰ Na tama raa ku katakkata ake iaa Jisas, kito Jisas ki hakaise na tama raa hakaatoa iaho, tena Aia ki too koi tetamana ma

te tinna te tamariki hine raa ia ma te tokotoru na disaipol raa, tena laatou ki oo i te rum te tamariki raa e moe raa.

⁴¹ Kito Jisas ki ttaohi te rima te tamariki hine raa, tena ki meake, “*Talita koun*,” e mee ma, “Tamariki hine, Anau e meatu akoe ki mahike i aruna!”

⁴² Tena koi te tamariki hine raa ku mahike i aruna no hahaere. (Te tamariki hine raa ku tae sanahuru ma rua na hetau te matua aia.) Na tama raa hakaatoa ku mahharo roo te saaita te tamariki raa ni mahike no hahaere. ⁴³ Tena Jisas ki tattara hakamataku ake na tama raa ki se tattara ake ni tama, tena Aia ki meake hoki ma, “Kou ake ni kai ki kai te tamariki nei.”

6

Na tama i Nasaret raa se hihhai Jisas (Matiu 13.53–58; Luk 4.16–30)

¹ Jisas ku tiaki te kina raa no haere i te matakaina Aia ni matua mai raa, tena na disaipol Aia raa ku tauttari atu vaa muri.

² Jisas e kaamata no akoako i roto te hare lotu na Jiu raa i te aho te Sabat. Tammaki na tama e noho i te kina raa, tena te saaita laatou ni llono na tattara Jisas raa, na tama raa ku mahharo roo, tena ki vahihhiri ma, “Te Tama nei e too na hakataakoto raa i hee? Te nei he atamai Tama nei e too i hee? Kaa Aia e ppena peehee na mirakol raa?”

³ Aiea te Tama nei sei ma ko te tama hakatu-utuu hare raa, tena Aia sei ma ko te tamariki Meri, ia na taina Aia raa sei ma ko Jems, Josep, Judas, tena Saimon? Aiea na kaave Aia raa

se nnoho hoki i te kina nei?” Tena na tama te matakaina raa ku se hihhai Jisas.

⁴ Kito Jisas ki meake na tama raa, “Na profet e hihhai ria i na matakaina roo hakaatoa, e meia i te matakaina roo aia, na hareakina ia ma na tama roo te manava aia raa e me ki se hihhai te profet naa.”

⁵ Jisas ku selavaa hoki te ppena ni mirakol i te kina raa, e meia Aia e hakapiri na rima Aia raa i aruna na tama lavvea moisi koi no taualleka.

⁶ Jisas e mahharo roo, e mee na tama raa se isi na hakattina.

Jisas ku kauna te sanahuru ma rua na disaipol Aia

(Matiu 10.5-15; Luk 9.1-6)

Tena Jisas ki haere no akoako na tama i na matakaina e ttuu alleha vaa raa.

⁷ Jisas e kanna ake te sanahuru ma rua na disaipol raa, tena ki kauna na tama raa ki oo taki tokorua. Aia e kou ake na mahi na tama raa ki hakaise na tipua,

⁸ tena Aia ki tattara ake hoki na tama raa ma, “Auu se too hoki ni mee peeraa no oo ma kootou, e meia too koi he laakau hahaere, tena auu se too ni haraoa, he muri kopu ia ma ni sileni.

⁹ Uru nitaka, tena auu setoo hoki teeraa kaukahu.”

¹⁰ Jisas e tattara ake hoki ma, “Kame he matakaina e too hakaraoi kootou, tena kootou ku nnoho te matakaina naa i roto te hare hokotahi koi ki tae roo te saaita kootou e tiaki te matakaina naa.

¹¹ Kame kootou e oo no ttae he matakaina, tena na tama te matakaina naa ku se hihhai ki too ia ma ki hakallono kootou, tena kootou ku tiaki

te matakaina naa, tena ku ttahi na kkere e mmau na tapuvae kootou raa. Teenaa he hakkatu haeo i te matakaina naa.”

¹² Kito na disaipol raa ki oo no takutaku ake na tama raa ki ttike i taha ma na hai sara laatou.

¹³ Na disaipol raa e hakaise tammaki na tipua, tena ki amuhi tammaki na tama lavvea raa ma na lloo na oliv raa no taualleka.

Te mate Jon Baptis

(Matiu 14.1-12; Luk 9.7-9)

¹⁴ Te saaita naa tetuku Herot raa kurono tammaki namee tera Jisas nippenaraa, emee na tama hakaatoa kullono ina mahi Jisas eisira. Alaa tama etattara ma, “Jon Baptis ku ora hakaraoi! Tera hea aia eisi na mahi peenei ki ppena na mirakol raa.”

¹⁵ Alaa tama etattara ma, “Te Tama raa ko Elaija.”

Tena alaa tama etattara ma, “Te Tama raa he profet e ssau koi pera ma na profet i mua raa.”

¹⁶ Herot kurono natattara nei, tena aia kimeake ma, “Te Tama naa ko Jon Baptis! Anau ni meake na soldia anau raa ki oo no ssepe te pohouru tetama naa no hopo, ia tena aia ku ora muri hakaraoi!”

¹⁷ Herot hokoia nimeake na soldia aia raa ki hakapiki Jon, tena ku haihai tetama raa ma na seni noppono i roto te hare karapusi. Herot e ppena peenei emee Herodias te hine aia ku avana raa, maitaname te hine raa he avana Filip te taina koi aia raa.

¹⁸ Jon Baptis etattara tahiake Herot ma, “Te meena esara ma akoe kitoo te avana te taina akoe raa no avvana koorua!”

19 Herodias kunoho ma teroto aia iaa Jon, tena aia ku hihai roo ma ki taa tama raa ki mate, e meia aia selavaa e mee Herot.

20 Herot e matakū Jon, e mee aia eiroa ma Jon he tama tauareka, ia he tama etapu, tena aia e rorohi hakaraoi roo tama raa. Herot e hihai ki hakarono na tattara Jon raa, niaina roo ma aia se tauareka i roto aia na vahao hakaatoa aia e rono Jon e tattara raa.

21 Tena ki oti roo Herodias ku isi te ara ki taa Jon ki mate. Teenaa he aho Herot e pena te kai ma ki kikai laaou ma na tama hakamattua te taumani raa, na soldia hakamattua raa ia ma na tama hakamattua i roto Galili raa ki mannatu laaou te aho aia ni haanau mai raa.

22 Te taukupu Herodias raa ku haere ake no ruerue vaa hare, tena Herot ma na tama i hare raa ku hihia roo. Kito Herot ki meake te taukupu raa ma, "Hea akoe e hihai ki too? Anau e me kikou atu he mee peehee akoe e kainno mai anau ki kou atu."

23 Herot e kou ake te taukupu raa tammaki roo na hakataakoto, tena aia ki meake, "Anau e tattara te hakamaoni pera ma anau e me kikou atu he mee peehee akoe e kainno mai anau ki kou atu, niaina akoe e kainno mai anau ki kou atu he vahi na mee hakaatoa i roto te nohorana anau nei!"

24 Kito te taukupu raa ki haere no vahiri ake te tinna aia raa ma, "Hea anau e me ki kainno ake naa?"

Tena te hine raa ki meake, "Te pohouru Jon Baptis."

25 Tena te taukupu raa ki haere hakavave roo no meake ma, "Anau e hihai akoe ki pare mai

te pohouru Jon Baptisraa vahao nei roo koi i aruna he parete!”

²⁶ Te meenei emee roo Herot no aroha, emeia aia kuse hai ara hoki elavaa tettuki te hakataakoto raa, emee aia kuoti te tattara hakamaoni ake te taukupu raa imua na tama hakaatoa.

²⁷ Kito Herot kikauna te soldia aia raa ma ki haere no kou mai te pohouru Jon raa. Tena te soldia raa ku haere i roto te hare karapusi raa no ssepe te pohouru Jon raa no hopo,

²⁸ tena aia ki pare te pohouru raa i aruna te parete, tena ki haere ake no kou ake te taukupu raa, tena te taukupu raa ki too te pohouru raa no kou ake te tinna aia raa.

²⁹ Na disaipol Jon raa ku llono ma Jon ku mate, tena na tama raa ki oo ake no too te tinotama raa no kkave no tanu.

*Jisas e haanai te kanohenua e tammaki roo
(Matiu 14.13-21; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)*

³⁰ Na aposol Jisas raa ku vakkai ake no ttiri Jisas, tena ki tattara ake Tama raa na mee hakaatoa laatou nippena ia ma hea laatou ni akoako raa.

³¹ Tena Jisas ma na disaipol Aia raa kuse isi te saaita ettana ki nnoho no kkai emee na tama e oo ake ia ma na tama e oo raa e tammaki roo. Kito Jisas ki meake na disaipol Aia raa, “Taa-tou kioo hokotaatou ite kina se hai tama raa no hamalollo hakamarie.”

³² Tena Jisas ma na disaipol Aia raa kikkake te vaka raa no huro hokolaatou ite kina se hai tama raa.

³³ Emeia tammaki na tama ekkite te saaita na tama raa ni tere, tena na tama raa e illoa koi i te kina na tama raa e tere raa; kito na tama raa ki oo vaa roto na matakaina raa no huro i mua i te kina Jisas ma na disaipol Aia raa e tere raa.

³⁴ Jisas ku tiho itaha ma te vaka raa no kite te kanohenua erahiraa, tena Aia ku aroha roo i na tama raa, e mee na tama raa e ssau pera ma ni sipsip se isi tetama erorohi. Tena Aia ki akoako ake tammaki na mee i na tama raa.

³⁵ Te mee raa ku haere kipouri, tena na disaipol raa ku oo ake no meake Jisas ma, "Te mee raa ku haere kipouri, tena te kina nei hoki se isi na tama.

³⁶ Kauna na tama nei ki oo, tena ku tiaki laatou ki oo i na matakaina tappiri mai raa no ssui ni kai ma laatou no kkai."

³⁷ Tena Jisas ki meake, "Kootou ki kou ake ni kai ma na tama nei ki kkai."

Kito na disaipol raa ki meake, "Ako e hihai ma maatou ki too rua huitarau na sileni no sui ni haraoa ki hannai na tama nei?"

³⁸ Tena Jisas ki meake na disaipol raa, "Oo no mmata ma e hia na haraoa kootou e isi!"

Na tama raa e oo no mmata, tena ki meake Jisas ma, "E rima na haraoa ia ma na ika e rua."

³⁹ Tena Jisas ki tattara ake na disaipol raa ki meake te kanohenua raa ki vaevae no nnoho i na kuturana i aruna na veve.

⁴⁰ Kito te kanohenua raa ki nnoho hakalaini i na kuturana. Na kuturana e ttae huitarau, tena alaa kuturana e ttae tipu rima.

⁴¹ Tena Jisas ki too e rima na haraoa raa ia ma e rua na ika raa, tena kikkira i te vaelani no hakatapu na mee raa. Kito Jisas ki tohitohi

na haraoa raa, tena ki kou ake na haraoa ia ma na ika e rua raa i na disaipol raa ki vaevae ake te kanohenua raa.

⁴² Na tama raa hakaatoa e kkai no ppohu.

⁴³ Tena na disaipol raa ki haere sasao na haraoa ia ma na punnohi e ttoe raa no ppii sanahuru ma rua na kete.

⁴⁴ Te kooina na taanata ekkairaa ettae rima simata.

Jisas e haere vaa aruna te lottai
(*Matiu 14.22-33; Jon 6.15-21*)

⁴⁵ Te saaita naa koi Jisas ku meake na disaipol Aia raa kikkake te vaka raa notere imua i Betsaida iteeraa vahi tenamora, tena Aia ki kauna te kanohenua raa ki oo.

⁴⁶ Jisas e kou ake te tauareka i te kanohenua raa no oti, tena Aia ki haere ite kina te mouna raa no lotu.

⁴⁷ Te mee raa ku hiahi roo, tena te vaka na disaipol raa ni tere raa kutae ilottonu roo te namo, e meia Jisas e noho koi Hokoia i uta.

⁴⁸ Jisas e kite na disaipol raa e hai roo na mahi ma na hoe laatou raa, e mee te matani raa eppuimairoo imua, tena Jisas ki haere atu vaa aruna te lottai raa. Tena ilottonu te toru ma te ono te tahata, Jisas kuttiri na tama raa. Jisas e haere ma ki haere hakaraka,

⁴⁹ tena na disaipol raa ku kkite Jisas e haere vaa aruna te lottai raa, tena na tama raa ku kapihi na varo laatou ma, "Teena he tipua!"

⁵⁰ Na disaipol raa hakaatoa ku mattaku te saaita laatou ni kkite Tama raa.

Kito Jisas ki tattara ake na disaipol raa ma, "Teenei ko Nau, auu se mattaku!"

51 Tena Aia ki kake i roto te vaka raa, tena te matani raa ku tteiho no marino. Na disaipol raa ku mahharo roo,

52 e mee laatou se illoa te hakataakoto hakamaoni tera Jisas ni haanai rima simata na taanata raa, e mee na hakataakoto hoki laatou raa koi pouri.

Jisas e tokonaki na tama lavvea i Genesaret raa no taualleka
(Matiu 14.34–36)

53 Na tama raa etere vaa roto tena namo raa nottae i Genesaret iteeraa vahi, tena laatou ki taura te vaka raa i te kina raa.

54 Na tama raa kuttiho itaha ma te vaka raa no oo, tena na tama i te kina raa ku mattino ma teeraa ko Jisas.

55 Kito na tama raa ki huro tattara vaa roto na matakaina raa hakaatoa, tena na matakaina ellono ma Jisas ku tae ake raa ku sausau ake na tama lavvea raa ma na lomoena laatou raa iaa Jisas.

56 Tena Jisas ku haere i na kina roo hakaatoa i na matakaina pammee raa, na matakaina ellahira ia ma na kina na tama ennoho vaa roto raa, tena na tama na kina raa ku sausau ake na tama e lavvea raa i na maket, tena ki meake Jisas ki tiaki na tama lavvea raa kittaoahi koi na kaunutu te kaukahu Tama raa, tena na tama hakaatoa ettaoahi te kaukahu Jisas raa ku taualleka.

7

Na akoako na tipuna i mua
(Matiu 15.1–9)

¹ E isi na Farisi ia ma na tama poroporo na tuaa e oo mai peeraa i Jerusalem no kkutu laatou ma Jisas.

² Na Farisi raa e kkite ma na disaipol Jisas raa e kkai na kai ma na rima e kkere. Na disaipol raa se ssoro na rima laatou raa pera ma hea na Farisi raa ni poroporo ake na tama raa.

³ (E mee na Farisi ia ma na Jiu raa hakaatoa e tauttari na tiputipu na tipuna laatou i mua raa, tena na tama raa selavaa te kkai kame laatou se ssoro hakaraoi na rima laatou,

⁴ ia hoki na tama raa selavaa te kkai na kai i te maket kame laatou se ssoro na mee raa imua. Na tama raa e tauttari hoki tammaki na tiputipu laatou nitoo imua pera ma na tiputipu te ssoro na kapu, na hopeni, na dis ia ma na sea mommoe raa.)

⁵ Kito na Farisi laatou ma na tama poroporo na tuaa raa kivahiri ake Jisas ma, "Aiea na disaipol Akoe raa se tauttari na tiputipu taatou nitoo ina tipuna taatou imua raa, tena na tama raa e kkai se ssoro na rima laatou raea?"

⁶ Kito Jisas ki meake, "Na tattara Aisaia raa kuttonuroo te saaita aia nitattara i te vahi kootou! Kootou nitama tattara uhiuhi e ssau pera ma Aisaia ni taataa mai raa,

'Te Atua e tattara ma na tama raa e hakammaha Anau ma na tattara laatou, e meia na hatu manava laatou raa e mmao roo i taha ma Anau.

⁷ Na tama naa e hakamarumaruru vare koi Anau, e mee laatou e akoako na tuaa na tama raa pera ma ni tuaa Te Atua!

⁸ Kootou e peesia na tuaa Te Atua raa, tena ki tauttari koi na akoako na tama."

⁹ Tena Jisas ki meake hoki, “Kootou e illoa roo na ara ki peesia na tuaa TeAtua raa, tena ki tauttari koi na akoako na tama.

¹⁰ Maitaname Moses ni tattara mai ma,
‘Hakammaha na tamana,
ia ma na tinna kootou raa,’
tena e tattara hoki ma,

‘Te tama e haru na haeo te tamana,
ia ma te tinna aia raa e me ki taia ria ki mate.’

¹¹ Emeia kootou e akoako ma kame he tama e isi na mee tera aia e lavaa te tokonaki te tamana ia ma te tinna aia raa, tena aia kutattara ma,
‘Na mee nei anau ku oti te tattara ma ki kou ake ma TeAtua’,

¹² tena aia e isi te hakataakoto tauareka ki se tokonaki te tamana ia ma te tinna aia raa.

¹³ Ia tena na akoako peenei kootou e kou ake na tama raa e uhi na tattara TeAtua raa ki mee pera ma ni tattara vare koi. Ia tena kootou e ppena hoki tammaki na mee peenei.”

*Na mee e mee te tama ki se matahua
(Matiu 15.10–20)*

¹⁴ Tena Jisas ki kanna ake te kanohenua raa ki oo ake hakaraoi, tena Aia ki meake, “Kootou hakaatoa ki hakallono mai Anau ki illoa kootou.

¹⁵ Se isi te mee ia ho e haere i roto te tama no mee te tama raa ki hai sara. Emeia na mee e oo mai itaha ma te tama raa e mee te tama raa ki hai sara.”

¹⁶ [Hakallono kame kootou e isi na katarina.]

¹⁷ Te kanohenua raa ku tiaki te kina raa no oo ina hare, kito na disaipol Jisas raa ki meake Tama raa ki tattara ake te hakataakoto te tattara raa.

18 Tena Jisas ki meake, “Kootou hoki se atamai? Kootou se illoa? Se isi te mee i aho e haere i roto te tama no mee te tama raa ki hai sara,

19 maitaname na meeraa se uru i roto te hatumanava, e meia na meeraa e uru i roto te kopuraa, tena kioti ku oomai itaha ma te tinotama.” (Na tattara nei, Jisas e huri mai pera ma taatou e lavaa te kkai na kai hakaatoa.)

20 Tena Jisas ki meake hoki ma, “Aanaa ko na mee e oomai itaha ma tetamaraa e mee te tama ki se matahua.

21 Maitaname na hakataakoto e hakattaki laa-tou kippena na tiputipu sakkino raa e oomai i roto te hatumanava te tama; na hakataakoto kippena na mee sakkino, ki kailallao, ki taa te tama ki mate,

22 kippena na mee sakkino ma teeraa tama, ki kai mannako, ia kippena na tiputipu sakkino hakaatoa, ki hailavvaka, ki hai huri, ki manava kkere, ki tattara tama, ki hai ahu, tena kippena na hakataakoto e vvare raa.

23 Na tiputipu sakkino nei hakaatoa e hhopo iho i roto te tama no mee te tama ki se matahua.”

*Te hakatina te hine
(Matu 15.21–28)*

24 Tena Jisas ki tiaki te kina raa no haere i te kina e taapiri te matakaina Taia raa. Tama raa e haere no uru i roto te hare e mee Aia se hihai ma na tama ki illoa ma Aia e noho i te hare raa, e meia Aia e laavea ria koi.

25 He hine te tamariki hine aia raa e isi te tipua e tau i roto aia ku rono ma Jisas ku tae ake, tena aia ki haere atu no tteiho no tuturi i mua na vae Jisas.

26 Te hine raa seai ma he Jiu, tena aia e haanau mai i te matakaina Fonisia i roto Siria. Te hine raa e kainno ake Jisas ki hakaise te tipua raa i taha ma te tamariki hine aia raa.

27 Emeia Jisas e meake, “Taatou ki hannai na tamalliki raa i mua. Tena e me ki se tonu kame taatou e too na kai na tamalliki raa no kou ake na poi raa ki kkai.”

28 Kito te hine raa ki meake, “Te Ariki, na poi raa hoki e kkai na maanunu na tamalliki raa e teiho i raro ma te tebol!”

29 Tena Jisas ki meake, “Haere i hare, tena akoe e me ki kite pera ma te tipua raa ku oti te haere i taha ma te tamariki hine akoe raa, e mee koi te tattara akoe ni mee mai raa!”

30 Te hine raa ku haere i hare no kite te tamariki raa e moe i aruna te sea mommoe raa; te tipua raa ku oti te haere hakamaoni i taha ma te tamariki raa.

Jisas e tokonaki te tama e tturi

31 Jisas e tiaki te matakaina taapiri ake Tair raa no haere vaa roto Saidon, tena ki haere peeraa i te Namu Galili raa. Aia e haere vaa roto na kina tappiri Dekapolis raa*.

32 Na tama te matakaina raa e hakattaki ake te tama na katarina etturi, ia selavaa hoki te tattara. Na tama raa e kainno ake Jisas ki hakapiri na rima Aia raa i aruna te tama raa.

33 Kito Jisas kitoo te tama raa hokoia koi no hakattaki i taha ma te kanohenua raa, tena kitaro na matarima Aia raa i roto na katarina

* **7:31 7.31** Dekapolis: te inoa i na tattara Grik raa e mee ma Sanahuru na Matakaina

te tama raa, tena ki savare no mmuru na savare Aia raa i aruna te arero te tama raa.

³⁴ Tena Aia kikkira ite vaelani, tena kitoo te maanava Aia, tena ki meake ma, “Efata”, te tattara nei e mee ma, “Taaraki!”

³⁵ Te saaita naa koi te tama raa ku rono, tena te arero aia raa ku lavaa te tattara tonu na tattara.

³⁶ Kito Jisas ki meake na tama raa ki se tattara ake na tama hea Aia ni ppena raa; e meia na saaita Aia e tattara ake na tama raa ki se tattara raa, na tama raa e oo koi no haere tattara.

³⁷ Tena na tama hakaatoa ellono raa ku mahharo roo. Na tama raa e tattara ma, “Na mee hakaatoa te Tama nei e ppena raa e taualleka! Aia e mee hoki na tama katarina tturi raa killono, tena na tama se lavaa te tattara raa ku tattara!”

8

Jisas ku haanai hoki teeraa kanohenua e tammaki

(Matiu 15.32-39)

¹ Tena he kanohenua e rahi hoki ku oo ake iaa Jisas raa. Te kanohenua raa se isi na kai e me ki kkai, tena Jisas ki kanna ake na disaipol Aia raa no meake ma,

² “Anau e aroha te kanohenua nei e mee na tama nei e nnoho roo ma Anau e toru na aho, tena laatou ku se hai kai e me ki kkai.

³ Kame Anau e kauna na tama nei ki oo se hai kai e kou ake ki kkai, na karemata na tama nei e me kipouri te saaita laatou e vakkai raa, maitaname alaa tama na tama nei e oo mai roo na matakaina e mmao.”

4 Kito na disaipolraa ki vahiri ake ma, “Kaa maatou eme kitoo nikai ihee itekina sehaitama etuumahoa nei kihannai na tama nei hakaatoa?”

5 Kito Jisas ki vahiri ake, “E hia na haraoa kootou e isi?”

Tena na disaipolraa ki meake ma, “E hitu na haraoa.”

6 Kito Jisas ki meake te kanohenua raa ki nnoho iraro, tena Aia kitoo na haraoa e hitu raa nolotu ake TeAtua, tena kittohi na haraoa raa nokou ake na disaipol Aia raa ki vaevae ake ite kanohenua raa, tena na disaipolraa kutoo na haraoa raa no vaevae.

7 Natamaraa eisi hoki napaa ika e moisi, tena Jisas kitoo na ika raa nolotu ake TeAtua, tena ki meake na disaipolraa ki vaevae hoki na ika raa.

8 9 Natamaraa hakaatoa ekkai noppohu. Tena te kooina na tama ekkai raa hakaatoa e tae peeraa haa simata na tama. Tena na disaipolraa kisasao na kai ettoe raa noppii e hitu nakete. Kito Jisas ki meake te kanohenua raa ki oo,

10 tena Aia ma na disaipol Aia raa kikakke te vaka raa no tere i Dalmanuta.

Na Farisiraa emeake ma Jisas kihuriake he mirakol

(Matiu 16.1–4)

11 Eisi na Farisi e oo ake no hakatauttau laatou ma Jisas. Natamaraa e hihhai ki taaiki Tama raa, kito na tama raa ki meake Jisas kippena he mirakol kihuri ake pera ma TeAtua ni kaunaria mai Tama raa hakamaoni.

12 Kito Jisas ki maanava hakamaroa roo, tena ki meake, “Aiea kootou na tama te aho nei raa e hihhai ki kkite he mirakol naea? Anau e meatu se lavaa! Anau se lavaa te huri atu he mirakol ki kkite kootou!”

13 Tena Jisas ki tiaki na Farisi raa, tena ki kake te vaka raa no tere hoki i teeraa vahi te namo raa.

*Lollohi hakamattonu i na akoako e ssara
(Matiu 16.5–12)*

14 Na disaipol raa kussiri ki too hakallava na haraoa, e meia laatou e isi koi te haraoa hokotahi i roto te vaka.

15 Tena Jisas ki poroporo ake na tama raa ma, “Lollohi hakamattonu i te ist na Farisi ia ma te ist te tuku Herot raa.”

16 Tena na disaipol raa ku tattara hokolaatou ma, “Tama raa e tattara peeraa e mee taatou se isi na haraoa.”

17 Jisas e iroa hea na disaipol raa e tattara raa, tena Aia ki vahiri ake na tama raa, “Aiea kootou e tattara hokkootou ma taatou se hai haraoa naea? Kootou se ki illoa roo na hakataakoto? Na kapuroro kootou naa koi vvare koi?”

18 Kootou e isi na karemata, eaa kootou se kkite? Kootou e isi na katarina, eaa kootou se llono? Kootou se mannatu

19 te saaita Anau ni ttohi e rima na haraoa raa no haanai rima simata na taanata. E hia na kete kootou ni sassao no ppii na muri haraoa ni ttoe raa?”

Kito na disaipol raa ki meake ma, “Sanahuru ma rua na kete.”

20 Tena Jisas ki meake, “Kaa te saaita Anau ni ttohi e hitu na haraoa no haanai e haa simata na taanata raa, e hia na kete kootou ni sassao no ppii na muri haraoa ni ttoe raa?”

Kito na disaipol raa ki meake ma, “E hitu!”

²¹ Tena Jisas ki meake, “Tena kaa kootou se ki illoa roo?”

Jisas e tokonaki te tama karemata sseni i Betsaida

²² Jisas ma na disaipol Aia raa ku ttae i te matakaina Betsaida raa, tena na tama i te kina raa ku hakattaki ake te tama karemata sseni raa iaa Jisas, tena ki kainno ake ma Jisas ki kapake no ttaohi te tama raa.

²³ Kito Jisas ki ttaohi te rima te tama karemata sseni raa no hakattaki itaha ma te matakaina raa. Tena Jisas ki savare na karemata te tama raa no oti, tena Aia ki hakapiri na rima Aia raa i aruna te tama raa, tena ki vahiri ake ma, “Akoe e isi na mee e kite?”

²⁴ Te tama raa kussau tepohouru aia raa i aruna no kkira ake, tena ki meake, “Noo, anau e kite na tama, e meia na tama raa e ssau pera ma ni laakau e hahaere.”

²⁵ Tena Jisas ki hakapiri hakaraoi na rima Aia raa i aruna na karemata te tama raa. Te saaita nei te tama raa ku kkira hakatauareka roo e mee aia ku lavaa te kite, tena aia ku kite hakaraoi roo na mee roo hakaatoa.

²⁶ Kito Jisas ki kauna te tama raa ki vaakai, tena ki meake, “Auu se vaakai i roto te matakaina raa.”

Pita e hakari ma Jisas ko te Mesaia

(Matiu 16.13–20; Luk 9.18–21)

²⁷ Tena Jisas ma na disaipol Aia raa ku oo i na matakaina tappiri ake i Sisaria Filipai raa. Te saaita laatou ni oo vaa aruna te mateara raa, Jisas ku vahiri ake na disaipol Aia raa ma,

“Mee mai Anau ma te kanohenua raa e tattara ma Anau koai?”

²⁸ Kito na disaipol raa ki meake, “Alaa tama e tattara ma Akoe ko Jon Baptis, tena alaa tama e tattara ma Akoe ko Elaija, tena alaa tama e tattara ma Akoe he profet na profet i mua raa.”

²⁹ Tena Jisas ki vahiri ake na disaipol raa, “Kaa kootou? Kootou e mannatu ma Anau koai?”

Kito Pita ki meake, “Akoe ko te Mesaia.”

³⁰ Tena Jisas kippui ake na disaipol raa ma, “Auu se tattara ake ni tama i te vahi Anau.”

Jisas ku tattara i na hakalono llihu ia ma te mate Aia

(Matiu 16.21–28; Luk 9.22–27)

³¹ Tena Jisas ki kaamata no akoako ake na disaipol Aia raa ma, “te Tamariki te Tama nei e me kittiri tammaki na hakalono llihu, tena na tama hakamattua na Jiu raa laatou ma na maatua hakananniu raa ia ma na tama poroporo na tuua raa hakaatoa e me ki se hihhai te Tama raa. Tena na tama raa e me kitaa te Tama raa no mate. Tena i muri e toru na aho Tama raa e me ki mahike muri no ora.”

³² Jisas e tattara hakamatahua ake roo te hakataakoto nei i na disaipol raa. Tena Pita ki hakattaki Jisas i te vahi, tena kihai ake Tama raa.

³³ Emeia Jisas e hakatike no kkira ake na disaipol Aia raa, tena kihai ake Pita ma, “Satan, haere itaha ma Anau, na hakataakoto akoe naa se oo mai TeAtua, e meia na hakataakoto naa ni hakataakoto koi te tama.”

³⁴ Tena Jisas ki kanna ake te kanohenua raa ma disaipol Aia raa kioo ake, tena ki meake,

“Kame ni tama kootou e hihhai ki tauttari Anau, te tama naa ki se maanatu te ora aia, tena ku amo te kros aia raa no tautari mai Anau.

³⁵ Kame he tama e manako te ora aia, te tama naa e me ki selavaa te too te ora hakamaoni, e meia kame akoe e hoki mai te ora akoe raa ma Anau ia ma Te Rono Tauareka raa; tena akoe e me ki too te ora hakamaoni.

³⁶ Hea akoe e me ki too kame akoe e tino namee hakaatoa i roto te maarama nei raa, e meia i roto te ora akoe raa e haeo roo? Se hai mee akoe e me ki too!

³⁷ Se hai mee hoki akoe e lavaa te hoki ake ki sui muri te ora akoe raa.

³⁸ “Kame akoe e napa Anau ia ma na poroporo Anau raa i roto na aho e pii na hai sara nei, tena te Tamariki te Tama nei e me ki napa hoki akoe te saaita Aia e hamai ma na mahi te Tamana Aia raa ia ma na ensel e ttapu raa.”

9

Namahi Te Atuaraa ku huri ake i te tinotama Jisas

(Matiu 17.1-13; Luk 9.28-36)

¹ Tena Jisas ki meake hoki na disaipol Aia raa ma, “Anau e meatu kootou, e isi na tama i te kina nei e me ki k kite te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e hamai ma na mahi hai mmahi i mua laatou e mmate.”

² E ono na aho kullaka, tena Jisas ki too Pita, Jems ia ma Jon no hakattaki i aruna te mouna raa, tena laatou hokolaatou koi ku nnoho i te kina raa. Na tama raa e nnoho no kirakira ake, tena te tinotama Jisas raa ku haere no kee roo,

³ na hekau Aia e ururaa ku makkini hua roo; se hai tama ite maarama nei e lavaa te kkumi na hekau raa ki makkini roo peeraa.

⁴ Tena te tokotoru na disaipol raa ku kkite hoki Elaija laaua ma Moses e tattara laatou ma Jisas.

⁵ Kito Pita ki meake Jisas ma, “Rabai, e tauareka roo e mee maatou e nnoho ite kina nei! Maatou e me ki hakatuu e toru na paa hare, te paa hare Akoe, te paa hare Moses, tena te paa hare Elaija.”

⁶ Pita ma teeraa tokorua ku mattaku roo, tena Pita ku se iroa ma aia ki tattara ake peehee.

⁷ Tena te pukureurehu raa ku haere iho no uhi na tama raa, tena TeAtua ku tattara iho i roto te pukureurehu raa ma, “Teenei he Tamariki roo Anau, tena Anau elaoi mahi roo. Hakallono na tattara Aia!”

⁸ Tokotoru na disaipol raa ku kirakira huri roo, e meia laatou se hai tama e kkite; Jisas Hokoia koi ku ttuu ma laatou.

⁹ Te saaita laatou ni oo mai i raro te mouna raa, Jisas ku tattara ake na disaipol raa ma, “Auu se tattara ake ni tama hea kootou ni kkite raa ki tae roo te saaita te Tamariki te Tama nei e mahike muri i taha ma te mate raa.”

¹⁰ Tokotoru raa e hakallono na tattara Jisas raa, e meia laatou e vahihhiri koi i roto laatou hoko-laato ma, “Te tattara e mee ma ‘mahike muri i taha ma te mate raa’ e mee maea?”

¹¹ Tena tokotoru raa ki vahiri ake Jisas ma, “Aiea kaa na tama poroporo na tuaa raa e tattara ma Elaija e me ki hamai i mua te Mesaia raea?”

¹² Kito Jisas ki meake, “Hakamaoni Elaija e me ki hamai i mua te Mesaia raa no tanattana na mee hakaatoa. Aiea kaa te Launiu Tapu raa e tattara

ma te Tamariki te Tama nei e me ki hakalono llihu haeo roo, ia e me ki se hihhai ria raea?

¹³ Anau e meatu kootou, Elaija ku oti te hamai, tena hea na tama raa nippena i te tama raa, na tama raa eppena koi tautari hea laatou e hihhai, essau pera ma te Launiu Tapuraa e tattara i te vahi tama raa.”

*Jisas e hakaise te tipua i taha ma te taupeara
(Matiu 17.14–21; Luk 9.37–43a)*

¹⁴ Jisas ma te tokotoru na disaipol raa ku oo nottiri ma alaa disaipol, tena laatou kukkite te kanohenua e rahi etuu alleha e mee na tama poroporo na tuaa raa e hakatauttau ma na disaipol raa.

¹⁵ Te kanohenua raa ku oho no huro hihhia ake roo iaa Jisas te saaita laatou ni kkite Tama raa.

¹⁶ Tena Jisas ki vahiri ake na disaipol Aia raa ma, “Hearoo kootou ma na tama raa e hakatauttau raa?”

¹⁷ Tena hetama iroto te kanohenua raa ki meake ma, “Rabai, anau ekou mai taku tamariki nei i Akoe raa e mee te tamariki nei e isi te tipua iroto aia, tena aia hoki selavaa te tattara.

¹⁸ He saaita peehee te tipua raa etau iroto te tamariki nei, te tipua raa e me ki lletu te tama nei i raro, tena te araara raa ku kkoo iho, tena aia ku hakkati na niho aia raa, ia te tinotama aia raa hoki e me ki matakkau roo. Anau e kainno ake na disaipol Akoe raa ki hakaise te tipua raa i taha, e me ia laatou se lavaa.”

¹⁹ Tena Jisas ki meake na disaipol raa, “Kootou ni tama roo se hakattina! Ehia na vahao Anau e me ki nnoho ma kootou? Anau e me ki nnoho

ma kootou ki ttae he saaita peehee hoki? Kou mai te tamariki naa i Anau!”

²⁰ Kito na tama raa ki hakattaki ake te tamariki raa.

Te tipua raa e kite koi Jisas, tena aia killetu te tamariki raa no takapekape vaa raro te kerekere, tena te araara raa ku kkoo iho i te maihu.

²¹ Kito Jisas ki vahiri ake te tamana te tamariki raa, “Te tamariki nei e kaamata vahao hee roo no meemee peenei?”

Tena te tamana te tamariki raa ki meake ma, “Kaamata roo te saaita aia koi paamee.

²² Ia tammaki roo na vahao te tipua raa e lletu te tamariki nei i roto te ahi ia ma i roto na vai ma ki mate. Ia kame Akoe e lavaa, Akoe ku aroha koi no tokonaki maaua!”

²³ Tena Jisas ki meake, “Noo, Anau e lavaa kame akoe hokoe e lavaa! Na mee hakaatoa e hainauhie koi kame tetama eisi te hakatina i TeAtua.”

²⁴ Tena te tamana te tamariki raa kutani ake ma, “Anau eisi te hakatina i TeAtua, e meia te hakatina anau nei setau. Tokonaki anau ki hai mahi te hakatina anau nei!”

²⁵ Jisas e kite pera ma te kanohenua raa ku kenekene ake no tappiri laatou, kito Aia ki hai ake te tipua raa. Aia e meake ma, “Te tipua e tturi, ia selavaa te tattara, Anau e meatu akoe ki haere itaha ma te tamariki nei vahao nei roo koi, tena ku selavaa hoki te vaakai mai i roto te tama nei.”

²⁶ Tena te tipua raa kikapihi te varo aia raa no ssue hakahaeroo no tere itaha ma te tamariki raa. Te tamariki raa ku moe hemuuroo pera ma hetama ku mate, tena

te kanohenua raa ku tattara hokolaatou ma,
 “Te tamariki raa ku mate!”

²⁷ Tena Jisas kittaohi terima tamariki raa
 no hakamahike, kito tetamariki raa ki mahike
 no tuu i aruna.

²⁸ Jisas ku haere nou ru ihare raa, tena
 na disaipol raa ki vahiri hemuu ake Jisas ma,
 “Aiea maatou selavaa te hakaise te tipua raa
 itaha raea?”

²⁹ Tena Jisas kimeake, “Telotu koi e lavaa
 te hakaise na tipua peenei raa itaha, se hai mee
 peeraa hoki e lavaa.”

Jisas ku tattara hoki i te mate Aia

(Matiu 17.22-23; Luk 9.43-45)

³⁰ Jisas ma na disaipol Aia raa kutiaki
 te matakaina raa, tena ki oo peeraa i Galili. Jisas
 se hihai ma na tama raa ki illoa ite kina Aia
 e haere raa,

³¹ e mee Aia e akoako ake na disaipol Aia raa
 ma, “te Tamariki te Tama nei e me ki noho
 iraro na mahi na tama e me kitaa Aia
 ki mate raa. Emeia imuri etoru na aho Aia
 e me ki mahike muri no ora.”

³² Emeia na disaipol raa se illoa te hakataakoto
 na akoako Jisas raa, tena laatou hoki e mattaku
 te vahiri ake Tama raa.

Koi te tama e hakanaani

(Matiu 18.1-5; Luk 9.46-48)

³³ Jisas ma na disaipol Aia raa kuttae
 i Kaperneam, tena kioo nou ru i roto he hare,
 tena ki oti Jisas ku vahiri ake na disaipol raa ma,
 “Hea kootou nihakatauttau hokkootou i aruna
 te mateara raa?”

34 Na disaipol raa ku nnoho hemuu roo, e mee laatou ni hakatauttau i aruna te mateara ma koai te tama laatou e me ki hakanaaniu.

35 Jisas ku noho iraro, tena kikanna ake na disaipol raa no tattara ake na tama raa ma, “Te tama e hihai ma aia ki hakanaaniu raa ki tuku aia ki mouraro, tena ku hehekau ma na tama hakaatoa.”

36 Tena Jisas ki too te tamariki raa no hakatuu i mua na disaipol raa hakaatoa, tena ki avei te tamariki raa, tena ki meake na tama raa,

37 “Te tama e too hakaraoi na tamalliki peenei i te inoa Anau raa e too hakaraoi hoki Anau, tena te tama e too hakaraoi Anau raa se mee ma e too hakaraoi koi Anau, e meia aia e too hakaraoi hoki te Tama ni kauna ria mai Anau raa.”

Te tama se hakataukaa ma taatou raa he tama taatou

(Luk 9.49–50)

38 Tena Jon ki meake Jisas, “Rabai, maatou e kkite te tama e hakaise na tipua i te inoa Akoe. Tena maatou kippui te tama raa, maitaname te tama raa seai ma tama i roto te kuturana taatou nei.”

39 Tena Jisas ki meake, “Auu se ppui te tama naa, maitaname te tama eppena na mirakol peenei i te inoa Anau raa e hainattaa roo te ppehi na tattara haeo i te vahi Anau.

40 E mee na tama se hakataukaa ma taatou raa ni tama i te vahi taatou.

41 Anau e meatu te hakamaoni pera ma kame he tama e kou atu na vai ki unu kootou e mee kootou e hukui ma Anau, te tama naa e me ki too hoki te tuhana aia.

*Na mee e mee te tama ki hai sara
(Matiu 18.6-9; Luk 17.1-2)*

⁴² “Kame he tama e tatakore na tamalliki peenei raa ki tiaki na hakattina laatou i Anau raa, tena e tauareka roo ki noa he hatu e rahi te uaa tetama naa, tena kulletu aia i roto telottai ki maremo.

⁴³ Tena kame te rima akoeraa e mee akoe ki tiaki te hakatina akoe raa, tena tuu te rima naa ki hopo! E tauareka akoe te too te ora hakamaoni ma te rima hokotahi. Ka oti akoe ku noho ma saa rima akoe raa no haere i te kina te ahi e ura tahi se lavaa te mate raa.

⁴⁴ [Na roo e kkai na tama i te kina raa se lavaa te mmate, ia te ahi hoki e me kittuni na tama i te kina raa se lavaa te mate.]

⁴⁵ Tena kame te vae akoe raa e mee akoe ki tiaki te hakatina akoe raa, tena tuu te vae naa ki hopo! E tauareka akoe te too te ora hakamaoni ma te vae hokotahi. Ka oti akoe ku noho ma saa vae akoe raa no haere i te kina te ahi e ura tahi raa.

⁴⁶ [Na roo e kkai na tama i te kina raa se lavaa te mmate, ia te ahi hoki e me kittuni na tama i te kina raa se lavaa te mate.]

⁴⁷ Tena kame te karemata akoe raa e mee akoe ki tiaki te hakatina akoe raa, tena kope te karemata naa itaha! E tauareka akoe te tae te Hakamaatua ana i te Vaelani raa ma te karemata hokotahi. Ka oti akoe ku noho ma saa karemata akoe raa no haere i te kina te ahi e ura tahi raa.

⁴⁸ Na roo e kkai na tama i te kina raa se lavaa te mmate, ia te ahi hoki e me kittuni na tama i te kina raa se lavaa te mate.

⁴⁹ “Te Atua e me kimee na tama hakaatoa kimatahua ma te ahi essau pera ma te sol raa e mee na hoki raa no matahua.

50 “Te sol raa e tauareka; e meia kame te sol raa ku se mmara, tena kaa akoe e me ki mee te sol raa ki mmara hakaraoi peehee?

“Kootou kitoo tetauareka te sol raa i roto kootou ki nnoho taualleka kootou ma na tama.”

10

*Jisas e akoako i te vahi te pepeesia na avana
(Matiu 19.1-12; Luk 16.18)*

¹ Tena Jisas kitiaki te kina raa no haere i te matakaina Judia iteeraa vahi te riva Jordan raa. Tena na tama raa ku oo ake hakaraoi no mmui ake Jisas, tena Jisas ki akoako ake na tama raa pera ma na saaita Aia ni akoako i mua raa.

² Ia e isi na Farisi e oo ake no hahaivi ma kittaiki Jisas, tena ki vahiri ake Tama raa ma, “Mee mai, na tuua taatou raa e hakattana te tanata ki peesia te avana aia ma sei?”

³ Tena Jisas ki meake “He tuua peehee Moses ni kou atu kootou raa?”

⁴ Kito na tama raa ki meake, “Moses e hakattana te tanata kitaataa ake helauniu i te avana aia raa ki iroa pera ma aia ku mee ki peesia te hine raa, tena ki oti aia ku meake te hine raa ki haere i taha.”

⁵ Kito Jisas ki meake, “Moses e taataa atu te tuua nei e mee kootou e poro nattaa roo.

⁶ Emeia i te kaamata roo te saaita Te Atua ni pena te maarama nei raa, ‘Te Atua e pena te tanata ma te hine,’ te nei hea te Launiu Tapu raa e tattara ma,

7 “Tera hea te taupeara raa e me ki tiaki te tamana
ma tetinna aia raa no haere no hakapaa
ma te hine aia raa,

8 tena tokorua naa kumee pera ma hetama
hokotahi.’

Laaua kuse mee pera ma hetokorua, e meia
tokorua raa ku hokotahi.

9 Tena se haitama elavaa te vvae hea TeAtua
ni hukui raa.”

10 Jisas ma na disaipol Aia raa ku oo ihare,
tena na tama raa ki vahiri ake hakaraoi i te vahi
te pepeesia na avana raa.

11 Tena Jisas ki meake, “Te tanata e peesia
te hine aia raa no avana teeraa hine raa ku ppena
te haisara i te vahi te avvana huri.

12 Ia essau peeraa hoki, te hine
e peesia te tanata aia raa no avana teeraa
tanata raa ku ppena te haisara i te vahi hoki
te avvana huri raa.”

Jisas e hakatapu na tamalliki
(*Matiu 19.13-15; Luk 18.15-17*)

13 Eisi natama ekou ake na tamalliki
laatouraa iaa Jisas ma Tama raa ki hakatapu
na tamalliki raa, tena na disaipol Jisas raa
ki haatua ake na tama raa.

14 Jisas ekite hea na disaipol raa e ppena raa,
tena Aia ki roto no meake na disaipol raa
ma, “Tiaki na tamalliki naa ki oomai Anau,
auu seppui na tamalliki naa maitaname
te Hakamaatua ana i te Vaelani raa he kina hoki
na tama peenei.

15 Anau e meatu kootou te hakamaoni, kame
he tama se too te Hakamaatua ana i te Vaelani raa
pera ma hetamariki paamee, te tama naa

se lavaa roo te uru i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.”

¹⁶ Tena Jisas ki ssau ake na tamalliki raa, tena ki hakapiri na rima Aia raa i aruna na tamalliki raa no hakatapu na tama raa.

*Te vahiri te tama hai hekau
(Matiu 19.16–30; Luk 18.18–30)*

¹⁷ Jisas kutanattana ki haere hoki, tena he tanata ku tere ake no tuturi i mua Jisas, tena ki vahiri ake, “Rabai, Akoe e Tauareka roo, tena kaa hea anau e me kippena ki too te ora e ora tahi raa?”

¹⁸ Kito Jisas ki vahiri ake te tama raa ma, “Aiea akoe e mee ma Anau e tauareka naea? Se hai tama e tauareka, Te Atua Hokoia koi e tauareka.

¹⁹ Akoe e iroa na tuua ma: ‘Se taa tama, se avvana huri, se kailallao, se tattara malliu alaa tama, se hai lavvaka alaa tama, tena ku hakammaha te tamana ma te tinna akoe raa?’ ”

²⁰ Tena te tama raa ki meake Jisas ma, “Rabai, anau e tautari roo na tuua naa hakaatoa kaamata roo te saaita anau ni paamee raa.”

²¹ Tena Jisas ki kkira hakatauareka ake roo te tama raa, tena ki meake, “He mee hokotahi koi akoe e tau te ppena. Haere no too na hekau akoe raa hakaatoa no kou ake alaa tama ki sui, tena akoe ku too na sileni raa no kou ake na tama hakaalloha raa, tena akoe e me kiisi tammaki na mee taualleka i te vaelani; ki oti akoe ku hamai no tautari Anau.”

²² Te tama raa e rono koi na tattara Jisas raa, tena aia ku kkira hakahaeroo na karemata

aia raa no haere i taha, e mee aia he tama roo hai hekau.

²³ Tena Jisas kikira hakataka ake na disaipol Aia raa, tena ki meake, “Na tama hai sileni raa e hainattaa roo te ttae i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa!”

²⁴ Na disaipol raa ku mahharo roo i na tattara Jisas raa, tena Jisas kitattara ake hoki ma, “Aku tama, te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e hainattaa roo te ttae!”

²⁵ Te hainattaa te tama hai sileni ki uru i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e raka roo iaruna ma te kamel e uru i roto te rua terina e ttui paamaro raa.”

²⁶ Na disaipol raa ku mahharo haeo roo i na tattara Jisas raa, tena ki vahihhiri hokolaatou ma, “Tena kaa koai na tama e me ki too te ora e ora tahi naa?”

²⁷ Kito Jisas kikira hakamattonu ake na disaipol raa, tena ki meake, “Na mee hakaatoa e hainattaa ma te tama sei ma TeAtua, e mea na mee hakaatoa hainauhie roo i TeAtua te penaa.”

²⁸ Kito Pita ki meake Jisas, “Kira ake! Maatou e tiaki na mee roo hakaatoa no tauttari Akoe.”

²⁹ Tena Jisas ki meake, “Noo, Anau e meatu kootou kame he tama e tiaki te hare aia, na taina aia, na kaave aia, te tinna aia, te tamana aia, na tamalliki aia ia ma na paupaku aia raa no tautari Anau ia ma te Rono Tauareka raa,

³⁰ tena te tama naa e me ki too na hoki tammaki i te nnoho taatou vahao nei raa. Te tama naa e me ki too huitarau na hare, na taina, na kaave, na tinna, na tamalliki ia ma na paupaku, hakapaa

hoki ma na hakalono llihu, tena i te ora i muri raa aia e me ki too te ora e ora tahi.

³¹ Emeia na tama tammaki ettuu i mua te saaita nei raa e me ki hakammuri, tena na tama tammaki e hakammuri te saaita nei raa e me ki ttuu i mua.”

Te hakatoru na vahao Jisas ku tattara ake i te mate Aia

(Matiu 20.17–19; Luk 18.31–34)

³² Jisas ma na disaipol Aia raa ku oo te mateara e haere peeraa i Jerusalem raa, tena Jisas ki haere i mua na disaipol Aia raa. Na disaipol raa e mamannatu tammaki, e meia te kanohenua e tauttari vaa muri na tama raa e mattaku. Tena Jisas ki kannaa ake hakaraoi te sanahuru ma rua na disaipol Aia raa, tena ki tattara ake na tama raa na mee e me ki kapihi ake Aia raa.

³³ “Hakallono! Taatou e me kioo peeraa i Jerusalem i te kina te Tamariki te Tama nei e me ki noho iraro na mahi na maatua hakananniu ia ma na tama poroporo na tuaa raa. Na tama raa e me ki hatu na tattara malliu, tena ku hakaioo ma kitaa Tama raa ki mate, tena na tama raa e me ki kou ake Tama raa ina tama sei ma ni Jiu raa ki taa ki mate.

³⁴ Na tama raa e me kitataussua Tama raa, sasavare Tama raa, tena ku riki Tama raa, tena ki oti kutaa Tama raa ki mate; e meia Tama raa e me ki mahike muri no ora ite aho tana hakatoru raa.”

Tiputipu na tama e hihhai ki hakananniu

(Matiu 20.20–28)

³⁵ Na tama Sebedi raa, Jems laaua ma Jon ku oo ake no meake Jisas ma, “Rabai, maaua e isi te mee e hihhai ma Akoe kippena ma maaua.”

³⁶ Tena Jisas ki meake, “He mee peehee?”

³⁷ Kito te haanau raa ki meake, “Maaua e hihhai ma Akoe kitiaki maaua kinnoho i te vahi Akoe, te tama e noho te vahi laaua, tena teeraa tama ku noho i te vahi selaaua Akoe raa te saaita Akoe enoho iaruna te Nohorana Hakanaaniu Akoe iroto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.”

³⁸ Kito Jisas ki meake, “Koorua se illoa hea koorua e kainno mai Anau raa. Koorua elavaa te unu te kapu na hakalono lihu Anau e me ki unu raa? Koorua elavaa te too te hakoukou tapu Anau e me ki too raa?”

³⁹ Kito te haanau raa ki meake, “Maaua elavaa.”

Tena Jisas ki meake tokorua raa, “Hakamaoni koorua e me ki unu te kapu Anau e me ki unu raa, tena ku too te hakoukou tapu Anau e me ki too raa.

⁴⁰ Emeia Anau se isi na mahi ki tini koai e me ki noho i te vahi laaua ia ma koai e me ki noho i te vahi selaaua Anau raa. Te Atua ko te Tama e me ki tanattana na kina raa no kou ake na tama Aia ni hirihiri raa.”

⁴¹ Te saaita teeraa sanahuru na disaipol ni llono na tattara Jems laaua ma Jon raa, na tama raa ku lloto roo i tokorua raa.

⁴² Kito Jisas ki kannaa ake na disaipol Aia raa ki hakkutu ake, tena Aia ki meake, “Kootou e illoa pera ma na tama e mee pera ma ni tama hakanaaniu na tama ennoho pouri raa e isi na mahi iaruna na tama raa, ia tena na tama hakanaaniu raa e isi roo na mahi hai mmahi.

⁴³ Tena kootou ki se mee peenaa. Kame he tama kootou e hihai kihakamaatua, tena tetamanaa eme kimee mo tama hehekau na tama hakaatoa,

⁴⁴ ia kame he tama kootou e hihai ki mua, tena aia ki mee pera ma he tama e mouraro i na tama hakaatoa.

⁴⁵ Maitaname te Tamariki te Tama nei se hamai ki hakanaani; Aia e hamai ki hehekau, tena ku hoki ake te ora Aia raa ki hakattana tammaki na tama i taha ma na hai sara laatou.”

Jisas e tokonaki Bartimeus te tama karemata sseni

(Matiu 20.29–34; Luk 18.35–43)

⁴⁶ Na tama raa kuttæ i Jeriko, tena Jisas ma na disaipol Aia raa ia ma te kanohenua e rahi raa ku mee ki tiaki te matakaina raa no oo, tena he tama na karemata aia raa essen i enoho i te vahi te mateara raa no kainonno, te inoa aia raa ko Bartimeus te tama Timeus.

⁴⁷ Bartimeus kurono ma teeraa ko Jisas te Tama i Nasaretraa, tena aia kikakanna ake hakamaroa ma, “Jisas! Tamariki Devit! Hai aroha mai Anau!”

⁴⁸ Tena tammaki na tama kulloto no hai ake tetama raa ki noho hemuu, Emeia Bartimeus kukakanna ake hakamaroa roo ma, “Tamariki Devit, hai aroha mai anau!”

⁴⁹ Jisas ku tuu, tena ki meake, “Kanna atu te tama raa ki hamai.”

Kito na tama raa ki kanna ake tetama karemata sseni raa, tena ki meake, “Auu se maanatu! Mahike i aruna, Tama raa e kanna atu ma akoe ki haere ake.”

50 Kito te tama raa kipeesia na hekau aia ekkahuraa, tena killee notuu iaruna no haere atu iaa Jisas raa.

51 Kito Jisas ki vahiri ake, “Hea akoe e hihai ma Anau ki ppena ma akoe naa?”

Tena te tama karemata sseni raa ki meake, “Rabai, anau e hihai ma anau ki kite hakaraoi.”

52 Tena Jisas ki meake, “Haere, te hakatina akoe naa e mee akoe no tauareka.” Te saaita naa koi te tama raa ku kite no tautari atu vaa muri Jisas.

11

*Jisas ku haere i Jerusalem pera ma he Tuku
(Matiu 21.1–11; Luk 19.28–40; Jon 12.12–19)*

1 Jisas ma na disaipol Aia raa kuttae i na matakaina Betfage laaua ma Betani, taapiri i te Mouna e hhomo na Oliv raa. Na tama raa ku tappiri i Jerusalem, tena Jisas ki kauna tokorua na disaipol Aia raa ki oo i mua

2 ma na tattara nei: “Oo i te matakaina e tuu i mua raa. Te saaita koorua e ttae atu raa koorua e me kikkite te donki koi pupunua e haihai tera se hai tama roo nikake notere. Vvete te manu naa, tena koorua ku hakattaki mai i te kina nei.

3 Ia kame he tama e vahiri atu ma koorua e vvete te manu naa ki aa, tena koorua ku meake te tama naa pera ma Te Ariki e hihai te manu nei paa saaita koi, tena ki oti Aia ku kou mai hakaraoi te manu nei.”

4 Kito tokorua raa ki oo no kkite te donki e haihai taapiri te totoka te hare. Tokorua raa ku vvete te manu raa,

⁵ tena na tama e ttuu vaa raa ku vahiri ake tokorua raa ma, “Koorua e vvete te donki naa ki aa?”

⁶ Tena tokorua raa ki meake hea Jisas ni tattara ake laaua raa, tena na tama raa ki tiaki tokorua raa ki too te manu raa.

⁷ Tokorua raa e hakattaki ake te donki raa iaa Jisas, tena killetu na kaukahu laaua raa iaruna te manu raa, tena Jisas kikake iaruna.

⁸ Tammakiroo na tama kusosora na kaukahu laatouraa iaruna te mateara, tena alaa tama kututuu na launiu i roto na paupaku vaa raa no sosora hoki iaruna te mateara.

⁹ Tena na tama e oo vaa mua ia ma na tama e oo mai vaa muri raa ku kaamata no vavaa ma, “Hakammaha TeAtua!

TeAtua e hakatapu te Tama e hamai i te inoa TeAriki raa!

¹⁰ TeAtua e hakatapu te Tama ku Tuku pera ma te tuku Devit,

te tipuna taatou i mua raa!

Hakammaha TeAtua!”

¹¹ Jisas ku tae i roto Jerusalem, tena Aia ki haere i roto te Hare Tapu raa, tena ki tuu no matamata na mee hakaatoa i hare raa. Ia te saaita naa hoki te mee raa ku hiahi haeo roo, tena Aia ma te sanahuru ma rua na disaipol Aia raa ku oo i Betani.

Jisas e hakamate ake te laakau fik

(Matiu 21.18–19)

¹² Te aho taiao raa, na tama raa ku tiaki Betani no vakkai i Jerusalem, tena Jisas ku rono te hikai.

¹³ Aia e kite te laakau fik e tammaki na laumea e tuu i mmao, tena Aia ki haere atu ma ki mmata ma e isi na hua e mmau. Emeia te saaita Aia ni tae i te kina te laakau raa, Aia e kite koi na laumea,

e mee teenaa seai ma ko te saaita na fikraa e me ki hhua.

¹⁴ Tena Jisas ki meake telaakau raa, “Se hai tama hoki e me kikkai na hua akoe.”

Na disaipol raa ellono Jisas e meake te laakau raa.

Jisas ku haere i te Hare Tapu

(Matiu 21.12–17; Luk 19.45–48; Jon 2.13–22)

¹⁵ Te saaita na tama raa ni ttae i Jerusalem, Jisas ku haere i te Hare Tapu raa no hakaise na tama e suisui na mee vaa hare raa. Aia e hakahuri na tebol na tama e sesenisi na sileni raa, tena ki hakahuri na tuai na tama ennoho no suisui na rupe raa,

¹⁶ tena Aia ki ppui ki se hai tama e amo he mee vaa roto te Hare Tapu raa.

¹⁷ Kito Aia ki akoako ake na tama raa ma: “Na tattara Te Atua nei emmau i roto te Launiu Tapu ma, ‘Te Hare Tapu Anau nei e me ki kannaria pera ma he hare lotulotu na tama na henua hakaatoa.’ Emeia kootou e huri te hare nei ki mee mo hare na tama kailallao!”

¹⁸ Na maatua hakananniu ia ma na tama poro-poro na tuaa raa ku llono na tattara Jisas raa, kito na tama raa ki seseen he ara ma ki taa Tama raa ki mate. Na tama raa e mattaku Jisas, maitaname te kanohenua raa e mamahharo roo i na akoako Tama raa.

¹⁹ Te saaita te mee raa ku hiahi, Jisas ma na disaipol Aia raa kutiaki te matakaina raa no oo.

Na mahi te hakattina

(Matiu 21.20–22)

²⁰ Tena tetahata te aho taiao raa na tama raa ku oo hoki vaa te mateara raa, tena kikkite

te laakau fik raa. Telaakauraa ku mate kaamata na patiaka iraro raa haere notta e iaruna te laakau raa hakaatoa.

²¹ Pita ku maanatu na tattara Jisas ni meake telaakauraa, tena aia ki meake Tama raa ma, “Rabai, kira ake telaakau akoe ni hakamate ake raa ku mate!”

²² Kito Jisas ki meake na disaipol raa, “Kootou ki isi na hakattina i TeAtua.

²³ Anau e meatu te hakamaoni: kame he tama e meake te mouna raa ma, ‘Haere nollee i roto telottai’, te mouna naa e me ki haere nollee i roto telottai kame te tama naa semamannatu tammaki, tena kihakatina hoki ma hea aia ni meake raa e me ki hakamaoni.

²⁴ Tera hea Anau e tattara atu kootou ma, te saaita kootou e lotu no kainno ake TeAtua niaa kootou e hihhairaa, tena kootou ki hakattina pera ma kootou e me kitoo namee raa, tena TeAtua e me ki kou atu niaa kootou e kainno ake Aia raa.

²⁵ Te saaita kootou e ttuu no lotu, tena kootou ki ssirihia ni haeo peehee kootou e isi ma alaa tama kilavaa te Tamana kootou i te vaelani raa te ssirihia niaa kootou e ppena e ssara raa.

²⁶ [Kame kootou e ssirihia na haisara alaa tama, tena te Tamana kootou i te vaelani raa selavaa te ssirihia niaa kootou e ppena e ssara raa.”]

Na mahi Jisas

(Matiu 21.23–27; Luk 20.1–8)

²⁷ Jisas ma na disaipol Aia raa kuttae hoki i Jerusalem. Tena te saaita Jisas ni haere peeraa i te Hare Tapu raa, na maatua hakananniu raa,

na tama poroporo na tuua ia ma na tama haka-
mattua na Jiu raa ku oo ake iaa Jisas raa

²⁸ no vahiri ake Tama raa ma, “Ni mahi peehee
Akoe e isi ki ppena na mee nei? Koai te tama
e kou atu na mahi Akoe naa?”

²⁹ Kito Jisas ki meake na tama raa, “Anau
e me ki vahiri atu he vahiri hokotahi, tena kame
kootou e sui muri mai te vahiri Anau nei, tena
Anau e me ki meatu ma ni mahi peehee Anau e isi
ki ppena na mee nei.

³⁰ Kootou ki mee mai Anau, na mahi Jon e isi
ki hakoukou tapu na tama raa ni mahi e oo mai
i hee: ni mahi e oo mai TeAtua ma ni mahi koi
na tama i te maarama nei raa?”

³¹ Na tama raa ku kaamata no kooti hokolaatou
ma, “Taatou e me ki meake peehee? Kame taatou
e meake ma, ‘Ni mahi TeAtua’, tena Aia e me
ki mee mai ma, ‘Kaa kootou se hakattina Jon
naea?’

³² Emeia kame taatou e meake ma, ‘Ni mahi
koi na tama i te maarama nei!’ ” (Na tama raa
e tattara peenei raa e mee laatou e mattaku mai-
taname te kanohenua raa e hakattina ma Jon
he profet hakamaoni.)

³³ Kito na tama raa ki meake Jisas ma, “Maatou
se illoa.”

Tena Jisas ki meake, “Tena Anau hoki se lavaa
te meatu ma ni mahi peehee Anau e isi kippena
na mee nei.”

12

*Te tattara hurihuri na tama e lollohi
te paupaku*

(Matiu 21.33–46; Luk 20.9–19)

¹ Tena Jisas ki tattara ake te kanohenua raa te tattara hurihuri ma, “Teeraa he tama e ttori na hua na grep i roto te paupaku aia, tena ki ppui areha te paupaku raa. Te tama raa e tanattana te kina ki kumikumi na hua, tena ki hakatuu te paa hare palluna ki nnoho na tama no lollohi te paupaku raa. Tena te tama raa ki kou ake te paupaku raa ina tama ki lollohi, tena aia ki horau i te henua e mmao.

² Te saaita na hua raa kulleu raa, te tama hakamaatua te paupaku raa ku kauna te tama hehekau aia raa ki haere no too te tuhana aia raa i na tama e lollohi te paupaku aia raa.

³ Tena na tama e lollohi te paupaku raa ki taohi te tama hehekau raa no taa te tama raa, tena ki hakaise te tama raa i taha se hai mee e kou ake.

⁴ Te tama hakamaatua te paupaku raa ku kauna teeraa tama hehekau aia, kito na tama e lollohi raa ki riki te pohouru te tama raa, tena ki ppena na mee sakkino roo i te tama raa.

⁵ Kito te tama hakamaatua raa ki kauna teeraa tama hehekau hoki, tena na tama raa ki taa te tama raa no mate. Tammaki na tama hehekau te tama hakamaatua raa ni kauna raa e ttiri na hakalono llihu e ssau pera ma na hakalono llihu na tama hehekau kaamata raa ni ttiri raa hoki.

⁶ Te tama hakaoti ettoe ki haere raa ko te taupeara te tama hakamaatua tera aia e laoi mahi raa. Te hakaoti roo aia ki kauna te taupeara aia raa ki haere no mmata na tama e lollohi te paupaku raa. Tena aia ki tattara ma, ‘Anau e iroa na tama naa e me ki hakammaha te tama anau nei.’

⁷ Emeia na tama e lollohi te paupaku raa

e tattara hokolaatou ma, “Teenei te taupeara te tama hakamaatua te paupaku nei. Oo mai, taatou ki taa te taupeara nei ki mate, tena taatou kutoo na mee hakaatoa aia ettinoraa ma taatou!”

⁸ Kito na tama raa kittaohi te taupeara raa no taa no mate, tena kipeesia te tinotama te taupeara raa i taha ma te paupaku raa.”

⁹ Kito Jisas ki vahiri ake “Kaa hea te tama hakamaatua raa e me kippena? Tama raa e me ki hamai no taa na tama raa kimmate, tena kutoo te paupaku raa no kou ake alaa tama ki lollohi.

¹⁰ Hakamaoni kootou ku oti te ppau na tattara nei i roto te Launiu Tapu ma, ‘Te hatu na tama e hakatuutuu na hare raa ni hakahekeheke ma e haeo raa, ko te hatu e mmauroo hokoia i aruna na hatu hakaatoa.

¹¹ Te Atua e pena na mee nei, tena na mee nei e tiputipu laoi roo!’ ”

¹² Tena na tama hakamattua na Jiu raa ku hahaiivi ma ki hakapiki Jisas, e mee laatou e illoa ma te tattara hurihuri Jisas raa e tattara koi laatou. Emeia laatou e mattaku i te kanohenua raa, tena laatou ki tiaki Jisas no oo i taha.

Te vahiri te suisui na takis
(*Matiu 22.15-22; Luk 20.20-26*)

¹³ E isi na Farisi ia ma alaa tama te kuturana Herot raa ni kauna ria ki oo iaa Jisas ma ki taaiki Tama raa ma na vahiri.

¹⁴ Na tama raa e oo nomeake Jisas ma, “Rabai, maatou e illoa ma Akoe he tama e tattara te hakamaoni, tena Akoe se mamaanatu

tammaki ma ni hakataakoto peehee na tama e isi. Akoe se maanatu hoki ma ni mahi peehee na tama e isi, e meia Akoe e akoako ake na tama te hakamaoni na mee TeAtua e hihai raa. Tena mee mai maatou, eaa e sara ma na tuua taatou raa ki sui ake na takis raa i te tuku i Rom raa? Taatou e me ki sui ake ma seai?"

¹⁵ Emeia Jisas e iroa i te vahiri na tama raa e vahiri mariu ake raa, tena Aia ki meake, "Aiea kootou e hahai vi ma ki taai ki Anau naea? Kou mai he sileni ki mmata Anau."

¹⁶ Tena na tama raa ki kou ake te sileni, kito Jisas ki vahiri ake, "Teenei he pohouru ia he inoa aii?"

Kito na tama raa ki meake, "He pohouru, ia he inoa te tuku i Rom."

¹⁷ Tena Jisas ki meake, "Tena kootou ku sui ake te tuku raa hea te tuku raa e ttino, tena ku kou ake TeAtua hea TeAtua e ttino."

Na tama raa ku mahharo roo i na tattara Jisas raa.

*Te vahiri i te ora muri
(Matiu 22.23–33; Luk 20.27–40)*

¹⁸ Tena e isi na Sadyusi, na tama e mee ma se haitama elavaa te ora muri itaha ma te mate raa ku oo ake no meake Jisas ma,

¹⁹ "Rabai, Moses e taataa mai te tuua nei itaatou ma, 'Kame hetanata e mate notiaki te hine aia raa se isi na tamalliki, tena tetaina aia raa e me ki avana te tautukaha raa ki hura tama te hine raa, tena na tamalliki raa e me ki mee pera ma ni tamalliki te tanata mua aia ku mate raa.'

²⁰ Tena e isi tokohitu na hai taina: Te tama matua raa e avana no mate se hai tamalliki.

21 Tena te tama e pare ake raa ku avana tetautukaharaa, tena aia hoki e mate se hai tamalliki. Tena te tama hakatoru raa ku avana no mate se hai tamalliki hoki,

22 ia tena tokohitu na haitaina raa hakaatoa ni avvana te hine raa no mmate se hai tamalliki. Tena ki oti roo te hine raa ku mate.

23 Ia te saaita na tama e mmate raa hakaatoa ku mahhike no ora ite aho te ora muri raa, te hine raa e me ki avana aii? E mee te tokohitu na haitaina raa hakaatoa ni avvana te hine raa.”

24 Kito Jisas ki meake na tama raa, “Kootou e ssara haeo! Tena kootou e illoa hea? E mee kootou se illoa te Launiu Tapu ia ma na mahi TeAtua.

25 Maitaname te saaita na tama e mmate raa ku mahhike no ora raa, na tama raa e me ki mee pera ma ni ensel i te vaelani, tena laatou se lavaa te avvana.

26 Ia tena ite vahi na tama e mmate no ora muri raa, kootou se hai vahao e ppau i roto te Launiu Moses i te kina e tattara i te pupu e ura raa? Te Launiu raa e taataa ma TeAtua e meake Moses ma, ‘Anau ko TeAtua Abraham, TeAtua Aisak ia ma TeAtua Jekop*.’

27 Aia ko TeAtua na tama e ora, ia seai ma HeAtua na tama e mmate raa. Kootou e ssara roo!”

Te tuua e hakanaaniu
(*Matiu 22.34-40; Luk 10.25-28*)

28 He tama poroporo na tuua e noho i te kina raa no rono na Sadyusi raa e hakataukoti ma Jisas. Tena aia ekite hoki pera ma Jisas e kou ake na tama raa na hakataakoto taualleka, kito aia ki haere atu iaa Jisas ma te vahiri nei:

* 12:26 12.26 tokorua nei ko na mmate roo i mua Moses

“He tuaa peehee e hakanaaniu i na tuaa raa hakaatoa?”

²⁹ Tena kito Jisas ki meake, “Te tuaa e hakanaaniu raa e mee peenei:

‘Hakallono mai Israel hakaatoa!

TeAriki[†] TeAtua taatou raa ko TeAtua hokotahi koi.

³⁰ Laoi TeAriki TeAtua kootou raa ma na hatu manava kootou,

na anana kootou,

na hakataakoto kootou ia ma na mahi kootou.’

³¹ Te tuaa hakarua e hakanaaniu raa e mee peenei,

‘Laoi alaa tama pera ma kootou elaoi kootou hokkootou.’

Se hai tuaa e hakanaaniu i aruna na tuaa e rua nei.”

³² Kito te tama poroporo na tuaa raa ki meake Jisas ma, “Rabai, tauareka roo! Akoe e tattara hakamaoni pera ma TeAriki Hokoia ko TeAtua, tena se hai atua peeraa hoki, TeAtua Hokoia koi.

³³ Tena kulaoi TeAtua ma na hatu manava kootou raa, na hakataakoto ia ma na mahi kootou raa, tena kulaoi hoki alaa tama pera ma kootou elaoi kootou hokkootou raa e hakanaaniu roo i aruna ma kootou ki hoki ake na hoki na manu ia ma alaa hoki peeraa hoki i TeAtua.”

³⁴ Jisas erono pera ma na tattara te tama raa e mattonu, tena Aia ki meake te tama raa ma, “Akoe se mmao itaha ma te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.”

[†] **12:29 12:29** TeAriki: Na tattara nei e mmau i roto Deut 6.4–5. I roto i te Old Testament se isi TeAriki e meia e isi koi Jihova

Tena i muri te mee nei na tama raa ku mattaku te vahiri ake Jisas alaa vahiri hoki.

*Te vahiri i te Mesaia
(Matiu 22.41-46; Luk 20.41-44)*

³⁵ Jisas e vahiri ake te vahiri nei te saaita Aia ni akoako i roto te Hare Tapu raa ma, “Na tama poroporo na tuua raa e lavaa peehee te tattara ma te Mesaia raa he mokopuna Devit?

³⁶ TeAnana Tapu raa nitau i roto Devit no tattara ma:

‘TeAtua e meake TeAriki anau raa ma, noho i te vahi laaua Anau raa ki tae roo te saaita Anau e tuku na tama e kiri lloto Akoe raa i raro na tapuvae Akoe raa.’

³⁷ Devit hokoia e kanna Tama raa ma ‘TeAriki.’ Tena kaa te Mesaia raa e lavaa peehee te mee pera ma he mokopuna Devit?”

Lollohi hakamattonu ina tama poroporo na tuua

(Matiu 23.1-36; Luk 20.45-47)

He kanohenua erahi ennoho hakaraoi roo no hakalollono Jisas e tattara raa.

³⁸ Jisas e akoako ake na tama raa, tena Aia ki meake ma, “Hakamattonu ina tama poroporo na tuua tera e hihhai ki hahaere ma na hekaulolloa raa, tena e hihhai hoki ki hakammaharia i na kina na maket raa.

³⁹ Ia na tama raa e hihhai hoki ki ennoho ma na tama hakamattua i roto na harelotu ia ma na kina taualleka i na kina na kai e llahi raa.

⁴⁰ Na tama raa e hai lavvaka no kailallao na hare na tautukaha hline raa, tena ki hakatannata hoki ma laatou etoo na lotu lolloa. Na hakalono lihu na tama naa e me ki haeo roo!”

*Te hoki te tautukaha hine e hakaaroha
(Luk 21.1-4)*

⁴¹ Jisas e noho taapiri te kina te papa eponopono na sileni te Hare Tapu raa, tena Aia ki matamata ake te kanohenua raa e oo ake no ponopono na sileni laatou raa i roto te papa raa. Tammaki na tama hai sileni e ppono tammaki na sileni.

⁴² Tena he tautukaha hine e hakaaroha e haere ake no ppono e rua na sileni.

⁴³ Tena Jisas ki kanna ake na disaipol Aia raa no meake ma, “Anau e meatu te hakamaoni pera ma te hoki te tautukaha hine e hakaaroha nei raa e raka roo ma na hoki na tama hakaatoa.

⁴⁴ Maitaname na tama raa e kou ake na sileni, tena e isi koi na sileni e mmoe. Ia te hine nei ni-aina roo ma aia e hakaaroha, e meia aia e ppono na sileni hakaatoa aia e isi raa. Te hine raa e hoki ake na sileni hakaatoa aia e isi ki tokonaki aia raa.”

13

*Jisas ku tattara i te maseu te Hare Tapu
(Matiu 24.1-2; Luk 21.5-6)*

¹ Jisas ku tiaki te Hare Tapu raa no haere, tena he disaipol na disaipol Aia raa ku meake ma, “Rabai, kira ake! Te hare raa ma na hatu raa e tiputipu taualleka roo!”

² Tena Jisas ki meake te disaipol raa, “Ako e kite te hare erahi nei? Se hai hatu e me ki mmou i te kina aia e mmou raa; na hatu hakaatoa e me kihhopo no maoha i raro.”

*Na hakalono lihu e me ki ttae mai
(Matiu 24.3-14; Luk 21.7-19)*

³ Jisas e noho i aruna te Mouna e hhomona Oliv raa, tena ki ana atu peeraa i te Hare Tapu raa. Kito Pita, Jems, Jon, tena Andru ki oo ake hokolaatou no nnoho ma Jisas.

⁴ Tena na tama raa ki meake, “Tattara mai maatou ma na mee nei e me ki kapihi mai vahao hee, tena ku tattara mai hoki ma ni hakkatu peehee maatou e me kikkite ki huri mai pera ma na mee nei ku mee ki kapihi mai.”

⁵ Kito Jisas ki meake, “Lollohi hakamattonu ki se lavaa ni tama e oo atu no malliu atu kootou.

⁶ Tammaki na tama e me ki oo atu ma laatou e tattara i te vahi Anau, tena ku tattara ma, ‘Anau ko te Mesaia!’ ia na tama naa e me ki malliu ake hoki tammaki na tama.

⁷ Tena auu semamannatu tammaki te saaita kootou ellono tettani na kapipihi tappiri atu ia ma na rono na taua e mmao raa. Na mee e me ki kapihi atu, e meia na mee nei se huri atu pera ma te maarama nei ku hamai te hakaoti.

⁸ Na henua e me kippuhu hokolaatou, tena na tuku raa hoki e me kippuhu hokolaatou. Na henua hakaatoa e me kittiri na ruru henua, ia e me kittiri hoki te hikkai. Tena na mee nei hakaatoa essau koi pera ma na hakalono llihu kaamata roo te hine ku mee ki mamaoha raa.

⁹ “Kootou hokkootou kilollohi. Kootou e me ki hakapiki ria no kkave i na hare kot. Kootou e me ki riki ria i roto na hare lotu na Jiu, tena kootou e me kittuu imua na tama hakamatua ia ma na tuku raa no tattara ake te Rono Tauareka raa i na tama raa.

¹⁰ Emeia kootou ki takutaku ake te Rono Tauareka raa i na tama roo hakaatoa i mua te aho hakaoti raa e tae atu.

11 Kame kootou e haka-piki-ria no k-kave i na hare kot, tena kootou ki se mamannatu tammaki imua te kot raa ma nitattara peehee kootou e me ki tattara; ia te saaita ki kot raa e ttae, tena kootou kutattara ake nitattara peehee e uru atu i roto na mannatu kootou raa e mee Te Anana Tapuraa e me ki kou atu na tattara kootou e me ki tattara raa.

12 “Na tama e me ki kou ake na taina laatou raa ki taai ki mmate, tena na tamana na tamalliki raa e me kippena peeraa hoki i na tamalliki laatou raa. Na tamalliki raa e me ki huri sara no taa na maatua laatou raa ki mmate.

13 Na tama hakaatoa e me ki se hihhai kootou e mee kootou e tauttari Anau. Emeia te tama e tuu mmau i te hakatina aia no tae te hakaoti raa e me ki ora.

*Te saaita na haka-lono lihu
(Matiu 24.15–28; Luk 21.20–24)*

14 “Kootou e me kikkite te haeo raa e hamai no tuu i te kina aia setau te tuu raa.” (Ako e tetama e ppau raa: ki iroa te hakaataakoto te tattara nei!) “Tena na tama i Judia raa e me ki huro i na kina na mouna raa no mmuni.

15 Tetama e noho i aruna te tauhuhu te hare aia raa selavaa te tiho no haere i hare ma ki too niaa aia e hihai ki too raa.

16 Tetama i roto te paupaku raa selavaa te vaakai i hare ma ki too te kaukahu aia raa.

17 Na ahonaa e me ki haeo roo ma na h-hine e haittama raa ia ma na h-hine e isi na tamalliki pammee raa!

18 Lotu no kainno ake Te Atua ki selavaa na mee nei e kapihi atu i te saaita te matani te laki raa e maairi raa.

19 Maitaname na hakalono llihu na aho naa e me ki haeroo i aruna ma na hakalono llihu te maarama nei ni isi i mua raa, kaamata te saaita TeAtua ni pena iho te maarama nei raa haere no tae mai te aho nei. Ia e me ki selavaa hoki ni hakalono llihu peenei e hhura mai i muri.

20 Emeia TeAtua ku oti te ttuu na aho raa no moisi, ia peeraa TeAtua ki se ttuu na aho raa no moisi, se hai tama taatou elavaa te ora. TeAtua ettuu na aho raa no moisi e mee Aia e maanatu na tama Aia ni hirihiri raa.

21 “Tena kame he tama e meatu ma, ‘Kira mai, teenei te Mesaia nei!’ ia se ai naa aia ku meatu ma, ‘Kira ake, teeraa te Tama raa!’ tena auu se hakattina te tama naa.

22 Maitaname na mesaia ia ma na profet malliu raa e me ki ttae atu. Na tama raa e me kippena na mirakol ia ma na mee taualleka ma ki malliu ake na tama TeAtua ni hirihiri raa, kame laatou elavaa.

23 Kootou ki ttuu mmahu! Anau ku oti te tattara atu na mee roo hakaatoa i mua na mee naa e kapihi atu.

*Te Tamariki te Tama nei e me ki hamai
(Matiu 24.29–31; Luk 21.25–28)*

24 “I muri na aho na hakalono llihu raa, telaa raa e me ki haere no pouri, tena te maremo raa e me ki selavaa te tii,

25 tena na hetuu i te vaelani raa e me ki maoha i raro, tena na mahi na mee i te lani raa e me ki oo sara ma na ara laatou e hahaere raa.

26 Tena te Tamariki te Tama nei e me ki hamai i aruna na pukureurehu ma na mahi hai mmahi.

27 Te Tama raa e me ki kauna na ensel raa ki oo i na kina hakaatoa i roto te maarama nei raa

no hakkutu hakaatoa na tama TeAtua
ni hirihiri raa.

*Te tattara hurihuri te laakau fik
(Matiu 24.32–35; Luk 21.29–33)*

²⁸ “Te fik raa e me ki akoako atu he hakataakoto. Te saaita na laumea na raraa te laakau raa ku tilottilo roo, kootou e me ki illoa pera ma te saaita na laakau e me ki hhomu taualleka raa ku mee ki tae mai.

²⁹ Ia e ssau hoki, te saaita kootou ekkite na mee nei hakaatoa e kapihi atu raa, kootou e me ki illoa pera ma te saaita raa ku taapiri mai, ia ku tanattana koi ki hamai.

³⁰ Mannatu pera ma na mee nei hakaatoa e me ki kapihi mai i mua na tama hakaatoa e nnoho te saaita nei raa e mmate.

³¹ Te vaelani ma te maarama nei e me ki oti, e meia na tattara Anau raa se lavaa te oti.

*Se hai tama e iroa te aho ia ma te saaita
(Matiu 24.36–44)*

³² “Tena se hai tama e iroa te aho ia ma te saaita hee roo na mee nei e me ki kapihi mai, niaina na ensel ite vaelani, ia te Tamariki hoki TeAtua raa se iroa; te Tamana Hokoia koi e iroa.

³³ Lollohi hakamattonu, tena kutanattana, e mee kootou se illoa ma te saaita hakamaoni raa e me ki tae atu vahao hee.

³⁴ Te aho naa e me kissau pera ma te tama ku mee ki horau ite henua e mmao, tena ki tattara hakaraoi ake roo na tama hehekau raa niaa na tama raa e me ki ppena raa, tena ki tiaki ake na tama hehekau aia raa ki lollohi. Aia e meake hoki te tama e tuu te totoka raa ki rorohi hakappuru roo.

³⁵ Ia tena lollohi hakamattonu, maitaname kootou se illoa te saaita te tama hakamaatua raa e me ki hamai i hare. Ka oti te tama raa ku hamai te hiahi, seai naa te tuapoo, seai naa te uru te ata, ia seai naa te saaita te laa raa ku hopo ake.

³⁶ Ka oti aia ku hakateki no hamai no kite kootou e mmoe heilloa.

³⁷ Ia hea Anau e tattara atu kootou nei, Anau e tattara ake hoki na tama hakaatoa kilollohi hakamattonu!”

14

Te hakataakoto ma ki taa Jisas ki mate (Matiu 26.1-5; Luk 22.1-2; Jon 11.45-53)

¹ Erua na aho imua te Kai te Pasova ia ma te Kai te Haraoa Mannihi raa, na maatua hakananniu ia ma na tama poroporo na tuaa raa ku sесеe he ara ma ki hakaпiki hemuu Jisas, tena ku taa Tama raa ki mate.

² Na tama raa e tattara ma, “Taatou selavaa te ppena te hakataakoto nei te saaita te kai raa, maitaname te kanohenua raa e me killoto.”

Te hine e amuhi Jisas i Betani (Matiu 26.6-13; Jon 12.1-8)

³ Jisas enoho i Betani ite hare Saimon te tama nikaina te manumanu haeo imua raa. Jisas enoho no kai, tena he hine ki haere ake i hare ma telloomanoni e pena koi na nad tera esuimmaharoo. Te hine raa e taaraki telloomanoni raa nonnini iaruna te pohouru Jisas raa.

⁴ Tena eisi na tama ennoho ite kinaraa kulloto roo, tena kitattara hokolaatou ma,

“E isi te tauareka te hine raa e ninnini puamu te lloo manoni raa?

⁵ Te lloo manoni raa e tau roo te kou ake ni tama ki sui toru huitarau na sileni, tena kutoo na sileni raa no kou ake na tama hakaalloha raa!” Kito na tama raa ki tattara llo to ake roo te hine raa.

⁶ Tena Jisas ki meake na tama raa, “Tiaki te hine naa! Aiea kootou e tattara llo to ake te hine naa naea? Te hine nei e pena te mee e tauareka roo i Anau.

⁷ Na tama hakaalloha raa e me kinnoho tahi roo ma kootou, tena he saaita peehee kootou e hihhai ki tokonaki na tama naa, kootou e lavaa te tokonaki koi. Emeia Anau se lavaa te noho tahi roo ma kootou.

⁸ Te hine nei e pena hea aia e lavaa te ppena; Aia e nnini te lloo manoni raa i aruna te tinotama Anau ma ki tanattana te tinotama Anau raa i mua Anau e tanu ria.

⁹ Anau e meatu te hakamaoni pera ma hea te hine nei e ppena raa e me ki mee pera ma he hakamaarona aia te saaita na tama e takutaku te Rono Tauareka nei inakina hakaatoa i roto te maarama nei.”

Judas e hakari ake Jisas i na maatua hakanan-niu

(Matiu 26.14–16; Luk 22.3–6)

¹⁰ Tena Judas Iskariot, he tama i roto te sanahuru ma rua na disaipol raa ku haere no meake na maatua hakananniu raa ma Aia e me ki hakari ake Jisas i na tama raa.

¹¹ Na tama raa ku hihhia roo te saaita laatou ni llono na tattara Judas raa, tena laatou ki meake ma laatou e me ki kou ake ni sileni. Tena Judas

ku kirakira he saaita e tauareka ma ki hakari ake Jisas i na tama raa.

Te Kai te Pasova

(Matiu 26.17-25; Luk 22.7-14; 22.21-23; Jon 13.21-30)

¹² Te aho kaamata roo te Kai te Haraoa Mannihiraa; teena ko te aho na tama eme kitaa na sipsip kikkai te Kai te Pasova raa, tena na disaipol Jisas raa ku vahiri ake Jisas ma, “Te kina hee Akoe e hihai ma maatou ki oo no tanattana te Kai te Pasova raa ma Akoe?”

¹³ Tena Jisas ki kauna tokorua na disaipol ma na tattara nei: “Oo i roto te matakaina e rahi raa, tena he tanata e amo telloovai eme kittiri koorua. Tauttari te tama naa

¹⁴ kitae te hare aia e uru raa, tena koorua ku meake te tama hakamaatua te hare naa ma, “Te Rabai raa e mee ma, “Teehee terem Anau ma na disaipol Anau raa eme kikkai te Kai te Pasova naa?”

¹⁵ Tena te tama naa eme kihuriatu terem e rahi iaruna, ku oti tetukutuku hakaraoi. Tena koorua ku tanattana mai na mee hakaatoa ki oo atu maatou.”

¹⁶ Tokorua raa e oo i roto te matakaina raa nokkite na mee raa essau roo pera ma hea Jisas ni tattara ake laaua raa. Kito tokorua raa ki tanattana na kai e me kikkai te kai te Pasova raa.

¹⁷ Te mee raa ku hiahi, tena Jisas ku haere ake ma te sanahuru ma rua na disaipol Aia raa.

¹⁸ Na tama raa ku nnoho ma kikkai, tena Jisas ki meake, “Anau e meatu kootou; he tama kootou eme ki hakari ake Anau inatama e kirilloto

Anauraa, e meia te tama naa e noho no kai ma Anau i te kina nei.”

¹⁹ Na hakataakoto na disaipol raa ku haeo roo, tena laatou ki vahihhiri ake Jisas tama taki ttahi ma, “Ako e ma e tattara koi anau?”

²⁰ Kito Jisas ki meake, “He tama i roto kootou te sanahuru ma rua na disaipol naa, teena ko te tama e me kittoki te haraoa aia raa i roto te parete Anau e ttoki te haraoa Anau raa.

²¹ Te Tamariki te Tama nei e me ki mate pera ma te Launiu Tapu raa e tattara; e meia te tama e me ki hakari ake te Tamariki te Tama nei e mee ki haeo roo! E me ki tauareka roo ma te tama naa peeraa aia ki se haanau iho i te maarama nei.”

Te Kai Hakaoti Te Ariki

(Matiu 26.26–30; Luk 22.14–20; 1 Korin 11.23–25)

²² Laatou koikkai koi, tena Jisas kitoo te haraoa raa no lotu ake Te Atua, tena kittohi te haraoa raa no kou ake na disaipol raa, tena Aia ki meake, “Too te haraoa nei, teenei ko te tinotama Anau.”

²³ Tena Jisas ki too te kapu raa no hakammaha ake Te Atua, tena ki kou ake te kapu raa i na disaipol raa, tena na tama raa hakaatoa ki unu te kapu raa.

²⁴ Kito Jisas ki meake ma, “Teenei ko te toto Anau tera ennini atu ki tokonaki tammaki na tama, te toto Anau nei e huri atu te hakamaoni te tattara e ivi Te Atua raa.

²⁵ Anau e meatu kootou pera ma Anau se lavaa hoki te unu te wain nei ki tae roo te aho Anau e me ki unu te wain hou i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.”

²⁶ Tena na tama raa ki huhua te rue te lotu raa, tena ki oo peeraa i te Mouna e hhomo na Oliv raa.

Jisas emeake ma Pita eme kikore etoru na vahao

(Matiu 26.31–35; Luk 22.31–34; Jon 13.36–38)

²⁷ Tena Jisas ki meake na tama raa, “Kootou hakaatoa e me ki huro i taha, tena ku tiaki Anau, e mee te Launiu Tapu e tattara ma, ‘TeAtua e me ki taa te tama rorohi na manu raa, tena na sipsip raa e me ki maaseu huri.’

²⁸ Emeia te saaita Anau e me ki mahike muri i taha ma te mate raa, Anau e me ki haere i mua kootou no haere i Galili.”

²⁹ Kito Pita ki meake, “Niaina ma na tama nei hakaatoa e huro i taha ma Akoe, e meia anau se lavaa roo te tiaki Akoe!”

³⁰ Tena Jisas ki meake Pita, “Anau e meatu te hakamaoni pera ma i mua te manu taneraa e tani e rua na vahao te poo nei, akoe e me ki kore e toru na vahao pera ma akoe se iroa Anau.”

³¹ Kito Pita ki tattara hakappura ake ma, “Anau se lavaa roo te kore, niaina anau emate ma Akoe!”

Tena na disaipol raa hakaatoa ku tattara ake pera ma Pita raa hoki.

Jisas e lotu i roto Getsemani

(Matiu 26.36–46; Luk 22.39–46)

³² Na tama raa e oo notta e ite kina e hui ma ko Getsemani raa, tena Jisas ki meake na disaipol Aia raa ma, “Nnoho ite kina nei, Anau e me ki haere no lotu.”

³³ Tena Aia ki too Pita, Jems ia ma Jon no haere ma Aia. Jisas ku se hihai roo ki hakarono

i roto te tinotama Aia raa, ia te hakataakoto hoki Aia raa ku haeroo,

³⁴ tena Aia ki meake na tama raa, “Te aroha i roto te hatumanava Ana nei e rahi roo, tena Anau kutaapiri koi ki mate te aroha. Nnoho i te kina nei no lollohi.”

³⁵ Jisas e haere hakamarie koi, tena kitteiho notuturi iraro nolotuake TeAtua ma kame ehainauhie Aia ki selavaa te too na hakalono llihu Aia e me ki too raa.

³⁶ Tena Aia ki lotu ma, “Aba! Taku Tamana! Namee hakaatoa ehainauhie ma Akoe. Too te kapu te hakalono llihu nei itaha ma Anau. Emeia teenei seai ma he hihai Anau, tena ppena te hihai Akoe naa.”

³⁷ Tena Aia ki vaakai no kite te tokotoru na disaipol raa ku mmoe. Tena aia ki meake Pita, “Saimon, akoe e moe? Akoe selavaa roo te ara ake he paa saaita?”

³⁸ Tena Aia ki meake na tama raa, “Ara tahi, tena kulotuake ki selavaa kootou tetteiho i na hahaaite. Te anana raa e mataora, e meia te tinotama raa e matanaena.”

³⁹ Kito Aia ki haere hakaraoi no lotu ake TeAtua pera ma Aia ni lotu ake i mua raa koi.

⁴⁰ Tena ki oti Aia ki vaakai ake hakaraoi no kite na disaipol raa ku mmoe heilloa roo; na tama raa ku se lavaa roo te kkira na karemata laatou. Tena laatou ku se illoa ma laatou ki meake peehee iaa Jisas.

⁴¹ Jisas e haere nolotu te hakatoru na vahao, tena ki vaakai ake no kite na disaipol raa e mmoe koi, tena Aia ki meake, “Kootou koi mmoe koi no hamalollo? Ku tau peenaa! Te saaita hakamaoni raa ku tae mai! Kira ake, te Tamariki

te Tama nei ku mee kinoho iraro na mahi na tama hai ssara raa.

⁴² Mahhike iaruna ki oo taatou. Kira ake, teenei te tama e me ki hakari ake Anau i na tama hai ssara raa!”

Jisas ku hakapiki ria

(Matiu 26.47-56; Luk 22.47-53; Jon 18.3-12)

⁴³ Jisas koi tattara koi te saaita Judas he tama i roto te sanahuru ma rua na disaipol raa ku tae ake. Judas e haere ake ma te kanohenua na maatua hakananniu, na tama poroporo na tuua ia ma na tama hakamattua na Jiu raa nikaunaria ki oo ake ma na paraamo a ia ma na laakau raa.

⁴⁴ Judas e meake te kanohenua raa te hakkatu ma, “Te tama anau e mohoniraa ko te tama kootou e hihhai. Hakapiki te Tama naa, tena ku too no oo ma kootou.”

⁴⁵ Judas e tae ake koi, tena aia ki haere tahi atu roo iaa Jisas raa no meake ma, “Rabai!”, tena aia ki mohoni Tama raa.

⁴⁶ Kito na tama raa ki hakapiki Jisas, tena ki taohi mmau roo Tama raa.

⁴⁷ Tena he tama etuu i te kina raa ku uhu te paraamo aia raa no ttuu te katarina te tama hehekau te pohouru hakanaaniu na maatua raa no hopo.

⁴⁸ Kito Jisas ki meake te kanohenua raa, “Kootou e o mai ma na paraamo a ia ma na laakau ki taohi Anau pera ma Anau he tama se hailou?”

⁴⁹ Te aho ma te aho Anau e noho ma kootou i roto te Hare Tapu raa no akoako, tena kootou

se haka-piki Anau. Emeia na tattara te Launiu Tapu raa e me ki oo mai no haka-maoni.”

⁵⁰ Tena na disaipol Jisas raa hakaatoa ku tiaki Tama raa no huro i taha.

⁵¹ He taupeara hokotahi ekkahu koi te paamaro makkini, e tautari atu vaa muri Jisas. Na tama raa e mee ma ki haka-piki te tama raa,

⁵² tena te tama raa ki peesia te paamaro aia ni kka-hu raa no tere se hai mee e kka-hu.

Jisas ku tuu i mua na tama hakananniu

(Matiu 26.57-68; Luk 22.54-55; 22.63-71; Jon 18.13-14; 18.19-24)

⁵³ Na tama raa etoo Jisas no kka-ve ite hare te pohouru hakanaani-uu na ma-atua raa, tena na ma-atua hakananniu raa, na tama haka-mattua na Jiu raa ia ma na tama poroporo na tuaa raa ku haka-tu hakaatoa i te kina raa.

⁵⁴ Pita e haere tautari-atu vaa muri no uru i te kina te hare te pohouru hakanaani-uu na ma-atua raa. Tena aia ki noho i te kina raa ma na soldia raa no haka-mama-hana te ahi raa.

⁵⁵ Na ma-atua hakananniu raa ma na tama haka-mattua na Jiu raa hakaatoa ku sese ni ara ma kilavaa laatou tetaa Jisas ki mate, e meia laatou se hai ara roo e lave.

⁵⁶ Tammaki na tama e oo ake no hatu na malliu laatou ia Jisas, e meia na tattara na tama raa se haka-natahi hoki.

⁵⁷ Tena e isi na tama ku ttuu i aruna no haatu na malliu laatou raa ia Jisas ma,

⁵⁸ “Maatou ellono te Tama nei e tattara ma, ‘Anau e me ki-seu te Hare Tapu na tama e pena nei, tena i-roto e toru na aho, anau

e me ki hakatuu muri te hare tera se hai tama te maarama nei e me ki pena raa.’”

⁵⁹ Emeia na tattara na tama raa hoki se hakanatahi.

⁶⁰ Te pohouru hakanaaniu na maatua raa ku mahhike no tuu i mua na tama raa hakaatoa no vahiri ake Jisas ma, “Ako e isi na tattara e me ki tattara i te vahi na tattara na tama nei e hai atu Ako e raa?”

⁶¹ Emeia Jisas e tuu hemuu koi se hai tattara roo e meake. Tena te pohouru hakanaaniu na maatua raa ki vahiri ake hakaraoi hoki ma, “Ako ko te Mesaia, te Tamariki TeAtua e Tapu?”

⁶² Kito Jisas ki meake, “Te nei Anau, tena kootou hakaatoa e me kikkite te Tamariki te Tama nei e noho i te vahi laaua TeAtua Hakanaaniu, tena Aia e me ki hamai i aruna na pukureurehu i te vaelani raa!”

⁶³ Te pohouru hakanaaniu na maatua raa ku ssae na hekau aia raa, tena ki meake, “Maatou se hihhai ki too hoki ni tattara alaa tama.

⁶⁴ Kootou kullono koi na tattara haeo Tama nei e tattara i TeAtua raa. Kaa kootou e mannatu maea?”

Te kanohenua raa hakaatoa ku hakaioo ake ma Tama raa ku sara, e tau te taia ria ki mate.

⁶⁵ Tena alaa tama na tama raa kukaamata no sasavare Jisas, tena ki noa te paamaro raa na karemata Jisas, tena ki ttuki Tama raa. Kito na tama raa ki meake ma, “Tini ma koai te tama ni ttuki Ako e raa!” Kito na soldia raa ki oo atu no riki Tama raa.

Pita e kore ma aia se iroa Jisas

(Matiu 26.69-75; Luk 22.56-62; Jon 18.15-18; 18.25-27)

66 Pita koi noho koi i aho te hare te pohouru hakanaaniu na maatua raa te saaita te taukupu hehekau te pohouru hakanaaniu na maatua raa ni haere ake.

67 Te taukupu raa e kite Pita e hakamamahana i te vahi te ahiraa, tena aia kikkira hakamatonu ake roo iaa Pita, tena ki meake, “Akoe hoki e hahaere ma Jisas te tama i Nasaret raa.”

68 Emeia Pita e kore, tena ki meake, “Anau se iroa hea akoe e tattara naa.” Tena Pita ki haere i taha ma te kina raa no ssae i aho. [Te saaita naa koi te manu tane raa ku tani.]

69 Te taukupu raa e kite Pita i te kina raa, tena aia ki tattara ake na tama etuu vaa raa ma, “Teenei he tama na tama raa hoki!”

70 Tena Pita ki kore hakaraoi hoki.

Se roroa hoki, na tama e tuu vaa raa ku hai ake hoki Pita ma, “Akoe se lavaa hoki te kore pera ma akoe se hai i roto na tama raa maitaname akoe he tama i Galili.”

71 Tena Pita ki meake, “Anau e meatu pera ma anau etattara te hakamaoni! Te Atua ki mee ki hakalono lihu kame anau setattara te hakamaoni! Anau se iroa te Tama kootou e tattara naa!”

72 Te saaita naa koi te manu tane raa ku tani tana hakarua, tena Pita ku maanatu na tattara Jisas ni meake aia ma, “I mua te manu tane raa e tani e rua na vahao, akoe e me kikore e toru na vahao pera ma akoe se iroa Anau.” Tena Pita ku aroha roo no tanitani.

15

Jisas i mua Pailat

(Matiu 27.1-2; 27.11-14; Luk 23.1-5; Jon

18.28-38)

¹ Tahata poo na maatua hakananniu raa ku hakkutu hakavave ma na tama hakamattua na Jiu raa, na tama poroporo na tuaa raa ia ma na tama hakananniu roo hakaatoa no hakatonutonu na tattara laatou. Kito na tama raa ki haihai na rima Jisas raa, tena ki hakattaki Tama raa no kou ake iaa Pailat raa.

² Kito Pailat ki vahiri ake Jisas ma, “Akoe ko te Tuku na Jiu?”

Tena Jisas ki meake “Teena koi akoe ku mee mai naa.”

³ Na maatua hakananniu raa ku hai ake tam-maki roo na tattara iaa Jisas,

⁴ kito Pailat ki vahiri ake hoki ma, “Akoe e me ki tuu hemuu koi peenaa? Hakarono na tattara na tama nei e hai atu Akoe raa!”

⁵ Jisas etuu hemuu koi se hai tattara roo e meake, tena Pailat ku mahharo roo.

Jisas ku mee ki ttii ria i aruna te kros

(Matiu 27.15-16; Luk 23.13-25; Jon 18.39—19.16)

⁶ Na hetau hakaatoa te saaita te Kai te Pasova eaa, Pailat e me ki hakattana he tama karapusi te kanohenua raa e kainno ake aia ki hakattana ma laatou raa.

⁷ Tena he tama te inoa aia raa ko Barabas e noho i te hare karapusi te saaita naa, e mee aia nitaa te tama no mate te saaita laatou ni ppuhu raa.

⁸ Te kanohenua raa ku hakkutu ma ki kainno ake Pailat ki ppena hea laatou e hihhai pera ma na saaita i mua raa,

9 kito Pailat ki vahiri ake na tama raa ma, “Kootou e hihhai ma anau ki hakattana te Tuku na Jiu raa ma kootou?”

10 Emeia Pailat e iroa ma na maatua hakanan-niu raa ekou ake Jisas iaia raa e mee laatou e manava kkere Tama raa.

11 Tena na maatua hakananniu raa ku tatakore ake te kanohenua raa ki meake Pailat ma ki hakattana Barabas ma laatou.

12 Kito Pailat ki vahiri ake te kanohenua raa ma, “Kaa hea kootou e hihhai ma anau kippena i te Tama kootou e kanna ma he Tuku na Jiu raa?”

13 Kito te kanohenua raa ki vaa ake ma, “Ttii Tama naa i aruna te kros!”

14 Tena Pailat ki vaakai ake ma, “Kaa he sara peehee te Tama nei ni ppena?”

Na tama raa ku vaa ake hakamaroa roo ma, “Ttii Tama naa i aruna te kros!”

15 Pailat e hihai ma ki mee te kanohenua raa ki hihhia, tena aia ki hakattana ake Barabas i na tama raa. Kito aia ki meake na tama raa ki riki Jisas, tena ku too Tama raa no kkave no ttii i aruna te kros.

*Na soldia raa ku tataussua Jisas
(Matiu 27.27–31; Jon 19.2–3)*

16 Na soldia raa ku too Jisas no hakattaki i roto te hare Pailat raa (i te kina e hui ma te Pretorium raa), tena na tama raa ki kanna ake na soldia raa hakaatoa ki hakkutu ake.

17 Kito na soldia raa ki hakauru ake Jisas te kaukahu e ttea pouri raa, tena ki pena te hau i na laakau e tutuia raa no hakapiri ake i te pohouru Tama raa.

18 Tena na soldia raa kutataussua ma laatou e hakammaha ake Tama raa ma, “Hakammaha te Tuku na Jiu!”

19 Na soldia raa e riki te pohouru Jisas raa ma telaakau, tena kisasavare Tama raa, tena ki tataussua ma laatou e hakamaru ake Tama raa.

20 Na soldia raa ku oti roo te tataussua Jisas, kito na tama raa ki ui te kaukahu e ttea pouri raa i taha, tena ki hakauru ake hakaraoi na kaukahu Tama raa. Kito na tama raa ki hakattaki Tama raa ma ki ttii i aruna te kros.

Jisas ku ttii riria i aruna te kros

(Matiu 27.32–44; Luk 23.26–43; Jon 19.17–27)

21 Na tama raa e oo no ttiri Saimon, he tama e hamai peeraa ina matakaina na vahi raa ma ki haere i roto te matakaina erahiraa, tena na soldia raa ki meake te tama raa ki amo te kros Jisas raa. (Saimon he tama i Sairini, tena aia ko te tamana Aleksanda laaua ma Rufus.)

22 Na tama raa e hakattaki Jisas no tae i te kina e hui ma Golgota raa, e mee ma, “Te Kina te Ivi te Pohouru te tama.”

23 Na tama raa e kou ake te wain e hilo ma te maraseni e hui ma he mir raa ma ki unu Jisas, e meia Jisas e kkarro te unu.

24 Kito na soldia raa ki ttii Jisas i aruna te kros, tena ki vaevae na hekau Tama raa ma laatou. Na tama raa e ttahao huhuu na hatu ki mmata ma koai te tama e me ki too he mee peehee i na hekau Jisas raa.

25 Te sivo te tahata na soldia raa ku ttii Jisas i aruna te kros.

26 Tena ki tattaa na tattara nei, “Te Tuku na Jiu” ma ki illoa na tama te sara Tama raa.

27 Na soldia raa ettii hoki tokorua na tama kailallao ma Jisas, te tama i te vahi laaua, tena te tama i te vahi se laaua.

28 [Te mee nei e mee ki hakamaoni te tattara te Launiu Tapu raa ma,

“Na tama e me ki tattara ma te Tama raa e hukui ma na tama kailallao.”]

29 Na tama e oo hakallaka raa ku lulluu na pohouru laatou, tena kihai ake Jisas ma, “Akoe he tama! Akoe e mee ma Akoe e me ki seu te Hare Tapu raa, tena ku hakatuu hakaraoi te hare raa i roto e toru na aho!

30 Tena tiho mai vahao nei i raro ma te kros naa, tena ku tokonaki Akoe Hokkoe!”

31 Na maatua hakananniu raa laatou ma na tama poroporo na tuaa raa ku tataussua ake hoki Jisas. Na tama raa e tattara hokolaatou ma, “Tama raa e tokonaki alaa tama, e meia Aia selavaa te tokonaki Aia Hokoia!

32 Taatou kimmata ma te Mesaia, te Tuku na tama Israel raa e hamai i raro ma te kros raa vahao nei, tena taatou e me ki hakattina i Aia!”

Tena tokorua na tama kailallao ettii ria hoki iaruna na kros ma Jisas raa ku hai ake hoki Tama raa.

Jisas ku mate

(Matiu 27.45–56; Luk 23.44–49; Jon 19.28–30)

33 Tena telaa latea te henua raa hakaatoa ku pouri haere no tae roo te toru te hiahi.

34 Tena te toru te hiahi Jisas ku tani ake haka-maroa ma, “Eloi, Eloi, lema sabaktani?” e mee ma, “Taku Atua, Taku Atua, aiea Akoe etiaki Anau naea?”

35 Eisi natama itekina raa ellono Jisas, tena kitattara ma, “Hakallono, Tama raa e kakanna ake Elaija!”

36 Tena hetama ki tere ake ma te spans raa no ppono i roto te wain raa, tena ki nnoa te mata te laakau raa no ssau no tuku ake te maihu Jisas raa, tena kimeake, “Hakattari! Taatou kimmata ma Elaija e me ki hamai no tuuri mai te Tama nei i raro ma te kros raa!”

37 Jisas ekapihi te varo Aia raa hakamaroa, tena ki mate.

38 Tena te paamaro etootoo i roto te Hare Tapu raa ku masae ilottonu kaamata i aruna haere no hopo i raro.

39 Te tama hakamaatua na soldia raa e tuu roo imua te kros raa no kite te mate Jisas raa, tena kitattara ma, “Hakamaoni Te Tama nei he Tamariki Te Atua!”

40 Eisi na hhine ettuu hakammao no matamata, tena i roto na hhine ettuu itekina raa ko Meri te tama i Makdala raa, Meri te tinna Jems laua ma Josep raa, tena Salome.

41 Na hhine raa ni tauttari mai roo Jisas te saaita Aia ni noho i Galili, tena laatou etokonaki hoki Tama raa. Tammaki hoki na hhine ni oo mai ma Jisas i Jerusalem raa e ttuu i te kina raa.

Josep e too tinotama Jisas

(Matiu 27.57–61; Luk 23.50–56; Jon 19.38–42)

42 43 Te mee raa ku haere ki hiahi, tena Josep te tama i Arimatea raa ku tae ake. Tama raa hetama hakanaaniu hoki, tena aia enoho no hakattari ma kitae mai te Hakamaatua ana ite Vaelani raa. Teenaa ko te Aho e Tanattana (teenaa ko te aho imua te Sabat), kito Josep

ki haere se matakutu no tuu i mua Pailat, tena ki meake tetama raa ma aia e me ki too te tinotama Jisas raa.

⁴⁴ Pailat kuohoroo emee aia erono ma Jisas kumate. Tena aia kikannaake te soldia hakamaatua raa no vahiriake ma Jisas ko naa mate roo.

⁴⁵ Pailat kurono na tattara te soldia raa, tena aia ki meake ma Josep e lavaa te too te tinotama Jisas raa.

⁴⁶ Josep esui te paamaro ellaha, tena aia kituriho te tinotama Jisas raa iraro no mmini te paamaro raa, tena kippono te tinotama raa i roto te taruma na tama ekeri te kina na hatu i te vahi te tutu raa. Tena aia ki hakatakapeake te hatu e rahi raa no ppui te totoka te taruma raa.

⁴⁷ Meri te tama i Makdala raa laua ma Meri te tinna Josep raa* e ttuu no matamata no kkite te kina te tama raa e ppono te tinotama Jisas raa.

16

Jisas ku ora muri

(Matiu 28.1-8; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10)

¹ Te Sabat raa ku oti, tena Meri te tama i Makdala raa, tena Meri te tinna Jems raa ia ma Salome essui namee mannoni ma ki amuhi te tinotama Jisas.

² Tena na hhine raa ku oo i te kina te taruma raa te tahata roo te aho te Latapu*.

³ ⁴ Nahhine raa e haere tattara hokolaatou iaruna te mateare ma, "Koai te tama eme

* **15:47 15.47** mannatu, teenei seai ko te Josep te tama ni too te tinotama Jisas raa no tanu * **16:2 16.2** te kava Jisas e tanu raa e kee ma na kava na henua taatou nei

ki hakatakape te haturaa itaha ma tetotoka tetarumaraa ma taatou?" (E mee te haturaa e rahi roo.) Emeia na hhine raa e ttae atu no kkite ma te haturaa ku oti te hakatakape ria i taha.

⁵ Kito na hhine raa ki uru atu i roto tetarumaraa no kkite te tama e uru na hekau makkini roo enoho tevahi laaua, tena na hhine raa ku oho roo.

⁶ Kito te tama raa ki meake, "Auu se oho, anau e iroa kootou esesee Jisas te Tama i Nasaret tera nittiria i aruna te kros raa. Te Tama raa ku seai i te kina nei, Aia ku oti te ora muri! Kira ake, te nei te kina na tama raa ni hakamoe te tinotama Aia.

⁷ Tena oo vahao nei no meake na disaipol Aia raa, hakapaa hoki ma Pita pera ma, 'Tama raa ku haere i mua kootou i Galili; kootou e me kikkite Tama raa i te kina raa pera ma Aia ni tattara atu kootou raa.' "

⁸ Kito na hhine raa ki huro itaha ma tetarumaraa, ia eporeppore roo te mattaku. Na hhine raa se isi te tama ni tattara ake, e mee laatou e mattaku.

*Jisas e tuu ake Meri te tama i Makdala
(Matiu 28.9-10; Jon 20.11-18)*

[
⁹ Jisas e tuu ake iaa Meri te hine i Makdala Aia ni hakaise e hitu na tipua itaha raa, te naa ko tetahataroo te aho te Latapu te saaita Aia ni mahike muri no ora.

¹⁰ Tena Meri ki haere no tattara ake na tama ni hahae ma Jisas raa. Na tama raa e ppari no tanittani,

¹¹ e meia te saaita na tama raa ni llono Meri te hine i Makdala raa e tattara ma Jisas ku ora

ia ma aia e kite hoki Tama raa, tena na tama raa ku se hakattina na tattara te hine raa.

*Jisas e tuu ake tokorua na disaipol
(Luk 24.13-35)*

¹² Tena ki oti Jisas ku tuu ake hoki i te tokorua na disaipol te saaita tokorua raa ni tiaki te matakaina raa no oo.

¹³ Tena tokorua raa ku vakkai no tattara ake alaa disaipol pera ma laaua e kkite Jisas, e meia na tama raa se hakattina hoki na tattara tokorua raa.

*Jisas ku tuu ake i te sanahuru ma tahi
na disaipol*

(Matiu 28.16-20; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Na hehekau 1.6-8)

¹⁴ Tena ki oti roo Jisas ku tuu ake i te sanahuru ma tahi na disaipol raa te saaita na tama raa ni kkai. Aia e hai ake na disaipol raa, e mee na tama raa seisi na hakattina, ia e mee hoki na tama raa e hainattaa roo te hakattina na tattara na tama ni kkite ma Aia ku ora muri raa.

¹⁵ Tena Jisas ki meake na disaipol raa ma, "Oo i na kina hakaatoa i roto te maarama nei raa no takutaku ake te Rono Tauareka raa i na tama roo hakaatoa.

¹⁶ Koai te tama e hakatina no too te hakoukou tapu raa e me ki ora, tena te tama se hakatina raa e me ki hakatonutonu ria.

¹⁷ Na tama e hakattina raa e me ki too na mahi ki ppena na mirakol: na tama naa e me ki hakaise na tipua itaha i te inoa Anau; na tama naa e me ki tattara ake na tattara vahao nei raa i na tama se illoa raa;

18 kame na tama naa ettaohi nalapono, ia e unu navai maraseni elavaa tetaa tetama ki mate raa; na tama naa se lavaa te mmate, tena na tama naa e me ki hakappiri na rima laatou raa i aruna na tama lavvea raa no taualleka.”

Jisas ku too ria no kkave i te vaelani

(Luk 24.50-53; Na hehekau 1.9-11)

19 TeAriki Jisas e tattara ake na disaipol raa no oti, tena Aia ku too ria no kkave i te vaelani no noho i te vahi laaua TeAtua raa.

20 Tena na disaipol raa ku oo no takutaku na kina roo hakaatoa. TeAriki e hehekau ma na tama raa ki huri ake pera ma na takutaku na disaipol raa e hakamaoni i na mirakol na tama raa e ppena raa.]

Nukumanu
The New Testament in the Nukumanu language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Nukumanu long
Niugini

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nukumanu

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2023-03-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 22 Mar 2023

54439682-f8e2-586d-98e1-295d02f74287